

This publication was originally published by
the Food and Agriculture Organization
of the United Nations (FAO) in 1995.
This Polish translation has been prepared by
the Fisheries Development Association in Poland,
and FAO accepts no responsibility therefor.

KODEKS

ODPOWIEDZIALNEGO

RYBOŁÓWSTWA

ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH DS. WYŻYWIENIA I
ROLNICTWA - FAO
RZYM, 1995

Oryginal: Code of Conduct for Responsible Fisheries
Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, 1995
© FAO 1995

Tłumaczenie i redakcja: Stanisław J. Michalski

Wydawca: Stowarzyszenie Rozwoju Rybołówstwa
81-332 Gdynia, ul. Kołłątaja 1
© 1996

Sponsor wydawnictwa: Min. Transportu i Gospodarki Morskiej

Od polskiego Wydawcy

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu oddajemy do rąk wszystkich zainteresowanych tłumaczenie na język polski Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa, opracowanego i wydanego w trzech wersjach językowych: angielskiej, francuskiej i hiszpańskiej przez FAO w Rzymie, w 1995 roku.

Chcemy tą drogą, łamiąc barierę językową, przyczynić się do szerszego rozpropagowania w Polsce przyjętych na forum międzynarodowym zasad postępowania w rybołówstwie, tak by zasługiwało ono na miano „odpowiedzialnego”. Odpowiedzialność wyrażająca się naszym stosunkiem do środowiska naturalnego, potrzeb obecnych, ale również i przyszłych pokoleń, interesów tych dla których rybołówstwo jest źródłem utrzymania oraz tych dla których żywe zasoby wód są źródłem zdrowego pożywienia.

Kodeks opiera się na zasadzie dobrowolności jego stosowania, zarówno przez stanowiących prawo i egzekwujących je, jak i użytkowników zasobów rybnych. Nie pomniejsza to jego roli jako drogowyskazu oddziałującego na sferę świadomości, promującego zrozumienie i świadome podporządkowanie się przyjętym normom postępowania.

Trzeba podkreślić to, że większość artykułów Kodeksu skierowana jest do państw, jako organizatorów działań kreujących odpowiedzialne rybołówstwo, jak również to, iż działania te odnoszą się nie tylko do operacji połowowych, ale i do akwakultury, zagospodarowania połowu - przetwórstwa i handlu, oraz badań naukowych, traktując je kompleksowo i współzależnie.

I na zakończenie uwaga - w załączniku 1, omawiającym okoliczności opracowania Kodeksu, odwołano się do pierwotnej numeracji artykułów (w ilości 11), gdy tymczasem w wersji ostatecznej Kodeksu, ujętej w publikacji FAO, dodano nowy Artykuł 5, co zmieniło numerację artykułów powiększając ich liczbę do 12. Ten brak zgodności treści załącznika z samym Kodeksem może budzić wątpliwości u uważnego czytelnika, jednak dla zachowania wierności tłumaczenia postanowiono nie zmieniać tego stanu rzeczy.

Stowarzyszenie Rozwoju Rybołówstwa
Gdynia, dnia 30.12.1996 roku

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA

WPROWADZENIE

Artykuł 1 - Charakter i zasięg oddziaływania Kodeksu

Artykuł 2 - Cele Kodeksu

Artykuł 3 - Odniesienie do innych instrumentów międzynarodowych

Artykuł 4 - Wdrożenie, monitoring i uaktualnianie

Artykuł 5 - Specjalne wymogi krajów rozwijających się

Artykuł 6 - Zasady ogólne

Artykuł 7 - Zarządzanie rybołówstwem

Artykuł 8 - Operacje połowowe

Artykuł 9 - Rozwój akwakultury

Artykuł 10 - Integracja rybołówstwa z zarządzaniem strefą brzegową

Artykuł 11 - Zagospodarowanie połowu i handel

Artykuł 12 - Badania w rybołówstwie

Załącznik 1- OKOLICZNOŚCI ZWIĄZANE Z OPRACOWANIEM KODEKSU

Załącznik 2- REZOLUCJA

PRZEDMOWA

Od starożytności, połowy były dla ludzkości głównym sposobem zdobywania żywności, dostarczały zatrudnienia i korzyści ekonomicznych zaangażowanym w tę działalność. Bogactwo żywych zasobów wód uważane było za nieograniczony dar natury. Jednakże, wraz ze wzrostem wiedzy i dynamicznym rozwojem rybołówstwa po drugiej wojnie światowej, mit ten gasł wobec uświadomienia sobie, że żywe zasoby wód, chociaż odnawialne, jednak nie są nieograniczone i potrzebują właściwego zarządzania, jeśli ich udział w tworzeniu dobrobytu rosnącej ludności świata, w aspekcie żywieniowym, ekonomicznym i socjalnym, ma być zachowany.

Szerokie wprowadzenie w połowie lat siedemdziesiątych wyłącznych stref ekonomicznych (EEZs) i przyjęcie w 1982 roku, po długich naradach, Konwencji Prawa Morza Narodów Zjednoczonych, stworzyło nowe ramy dla lepszego zarządzania zasobami morskimi. Nowy ustrój prawny w odniesieniu do oceanu dał państwom nadbrzeżnym prawa i obowiązki w zarządzaniu i użytkowaniu zasobów przydatnych dla rybołówstwa wewnątrz ich wyłącznych stref ekonomicznych, z których korzysta około 90% światowego rybołówstwa morskiego. Takie rozszerzenie krajowej jurysdykcji było krokiem koniecznym, chociaż niewystarczającym, w kierunku skutecznego zarządzania i trwale zrównoważonego rozwoju rybołówstwa. Wiele państw nadbrzeżnych w dalszym ciągu musiało przeciwstawiać się poważnym wyzwaniom, takim jak brak doświadczenia oraz środków finansowych i fizycznych, których poszukiwały, ażeby wyciągnąć więcej korzyści z rybołówstwa wewnątrz ich ekonomicznych stref wyłącznych.

W ostatnich latach, światowe rybołówstwo stało się sterowanym rynkowo, dynamicznie rozwijającym się sektorem przemysłu spożywczego i w związku z tym państwa nadbrzeżne podejmowały wysiłki aby czerpać korzyści z nowych dla nich możliwości przez inwestowanie w nowoczesną flotę połowową i zakłady przetwórcze, w odpowiedzi na rosnący popyt międzynarodowy na ryby i produkty połowów. Jednak w drugiej połowie lat 80-tych stało się jasne, że poławiane zasoby nie mogą dłużej wytrzymać tak intensywnej, często niekontrolowanej eksploatacji i rozwoju, oraz że stało się pilnie potrzebne nowe podejście do zarządzania rybołówstwem, obejmujące względy ochrony i środowiskowe. Sytuacja pogorszyła się wraz z uzmysłowieniem sobie, że nieuregulowane połowy w wodach otwartych, w niektórych przypadkach dotyczące gatunków ryb okołogranicznych i daleko migrujących, zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz wyłącznych stref ekonomicznych, stają się przedmio-

tem rosnącej troski.

Komitet Rybołówstwa (COFI) na swojej 19 Sesji w marcu 1991 roku wezwał do przyjęcia nowych koncepcji, zmierzających do odpowiedzialnego, trwale zrównoważonego rybołówstwa. Następnie, Międzynarodowa Konferencja nt. odpowiedzialnych połowów, która odbyła się w 1992 roku w Cancún (Meksyk), zwróciła się do FAO o przygotowanie międzynarodowego Kodeksu Postępowania w celu nadania biegu tym sprawom. Efektem tej Konferencji, szczególnie Deklaracji z Cancún, był poważny wkład w przygotowanie Konferencji Narodów Zjednoczonych w 1992 roku nt. środowiska i rozwoju (UNCED), zwłaszcza jej Agendy 21. Następnie zwołana została Konferencja Narodów Zjednoczonych nt. zasobów ryb okołogranicznych i daleko migrujących, w której przygotowaniu i przeprowadzeniu FAO miała swój poważny udział. W listopadzie 1993 roku, na 27 Sesji Konferencji FAO, zostało przyjęte Porozumienie o promowaniu podporządkowania statków rybackich operujących na wodach otwartych międzynarodowym środkiem ochrony i zarządzania.

Odnotowując te i inne ważne wydarzenia w światowym rybołówstwie, organy zarządzające FAO zaleciły sformułowanie Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa, który byłby w zgodzie z tymi instrumentami oraz, w sposób nie zobowiązujący, ustanawiałby zasady i standardy mające zastosowanie do ochrony, zarządzania i rozwoju całego rybołówstwa. Kodeks, który został jednomyślnie przyjęty 31 października 1995 roku przez Konferencję FAO, ustanawia niezbędne ramy dla krajowych i międzynarodowych wysiłków zmierzających do zapewnienia trwale zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów wód w harmonii ze środowiskiem.

FAO, zgodnie ze swoim mandatem, jest w pełni upoważniona do udzielania pomocy państwom członkowskim, szczególnie krajom rozwijającym się, w skutecznym wdrażaniu Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa i będzie składać sprawozdanie społeczności Narodów Zjednoczonych nt. osiąganego postępu i wymaganego dalszego działania.

WPROWADZENIE

Rybołówstwo, łącznie z akwakulturą, dostarcza pożywienia, zatrudnienia, rekreacji, jest źródłem handlu i dobrobytu ekonomicznego dla ludzi na całym świecie, dla obecnych i przyszłych pokoleń, i dlatego powinno być prowadzone w sposób odpowiedzialny. Kodeks ten zestawia zasady i międzynarodowe standardy zachowania w stosowaniu odpowiedzialnych praktyk mając na względzie zapewnienie skutecznej ochrony, zarządzania i rozwoju żywych zasobów wodnych, z należnymi względami dla ekosystemu i różnorodności biologicznej. Kodeks uznaje żywieniowe, ekonomiczne, społeczne, środowiskowe i kulturowe znaczenie rybołówstwa, oraz interesy wszystkich tych, którzy są związani z sektorem rybołówstwa. Kodeks bierze pod uwagę charakterystykę biologiczną zasobów i ich środowiska oraz interesy konsumentów i innych użytkowników. Państwa i wszyscy związani z rybołówstwem zachęceni są do stosowania Kodeksu w praktyce oraz do nadania mu waloru skuteczności.

ARTYKUŁ 1 - CHARAKTER I ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA KODEKSU

1.1 Kodeks opiera się na zasadzie dobrowolności jego stosowania. Jednakże w pewnej części odnosi się do postanowień prawa międzynarodowego, w tym do Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 10 grudnia 1982 roku¹. Kodeks zawiera także postanowienia, które mogą mieć lub już mają skutki wiążące strony przy pomocy innych obowiązujących instrumentów prawnych, takich jak Porozumienie o promowaniu podporządkowani statków rybackich operujących na wodach otwartych międzynarodowym środkiem ochrony i zarządzania, z 1993 roku, które zgodnie z rezolucją 15/93, paragraf 3, Konferencji FAO stanowi integralną część Kodeksu.

¹ Odniesienia w tym Kodeksie do Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 1982 roku, lub do innych porozumień międzynarodowych w niczym nie szkodzą pozycji jakiegokolwiek państwa wobec podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia do tej Konwencji lub względem tych innych porozumień.

1.2 Kodeks ma zasięg globalny, jest skierowany bezpośrednio do członków i nie-członków FAO, podmiotów poławiających, organizacji subregionalnych, regionalnych i globalnych, zarówno rządowych jak i pozarządowych oraz wszystkich osób związanych z ochroną zasobów poławianych, z zarządzaniem i rozwojem rybołówstwa, takich jak rybacy, osoby zaangażowane w przetwórstwo i marketing ryb i produktów połowu oraz inni użytkownicy środowiska wodnego w ramach rybołówstwa.

1.3 Kodeks jest zbiorem zasad i standardów mających zastosowanie do całego rybołówstwa w odniesieniu do ochrony, zarządzania i rozwoju. Obejmuje także połowy, przetwórstwo i handel rybą i produktami połowu, operacje połowowe, akwakulturę, badania naukowe, oraz integrację rybołówstwa z zarządzaniem strefą brzegową.

1.4 W Kodeksie tym, odniesienie do państw obejmuje Wspólnotę Europejską w sprawach należących do jej kompetencji, a termin rybołówstwo ma zastosowanie zarówno do poławiania jak i akwakultury.

ARTYKUŁ 2 - CELE KODEKSU

Cele Kodeksu obejmują:

- a) ustanowienie w zgodzie z prawem międzynarodowym zasad postępowania w odpowiedzialnych połowach i innych działaniach w rybołówstwie, biorąc pod uwagę aspekty biologiczne, środowiskowe, socjalne, ekonomiczne, technologiczne i handlowe;
- b) ustanowienie zasad i kryteriów dla opracowania i wdrożenia polityki poszczególnych państw w odniesieniu do ochrony poławianych zasobów, zarządzania rybołówstwem i rozwojem;
- c) służyć jako instrument odniesienia pomagający państwom ustanowić lub ulepszyć struktury prawne i instytucjonalne, konieczne dla realizowania odpowiedzialnego rybołówstwa oraz formułowania i wdrażania właściwych środków;
- d) dostarczenie przewodnika, który może być wykorzystany, tam gdzie jest to stosowne, przy formułowaniu i wdrażaniu porozumień międzynarodowych i innych instrumentów prawnych, zarówno wiążących jak i dobrowolnych;
- e) ułatwienie i promowanie współpracy technicznej, finansowej i innej w zakresie ochrony poławianych zasobów oraz zarządzania rybołówstwem i jego rozwoju;

- f) promowanie wkładu rybołówstwa w zabezpieczenie wyżywienia i w jego jakość, dając priorytet potrzebom żywieniowym lokalnych społeczności;
- g) promowanie ochrony żywych zasobów wodnych i ich środowiska oraz stref brzegowych;
- h) promowanie handlu rybą i produktami połowu w zgodzie z przepisami międzynarodowymi, oraz unikania stosowania środków stanowiących ukryte bariery dla tego handlu;
- i) promowanie badań naukowych w rybołówstwie i w związanych z nim ekosystemach oraz w odniesieniu do czynników środowiskowych;
- j) dostarczenie wzorców postępowania dla osób związanych z sektorem rybołówstwa.

ARTYKUŁ 3 - ODNIESIENIE DO INNYCH INSTRUMENTÓW MIĘDZYNARODOWYCH

3.1 Kodeks będzie interpretowany i stosowany w zgodzie z odpowiednimi przepisami prawa międzynarodowego, znajdującymi odbicie w Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza, z 1982 roku. Nic co jest zawarte w tym Kodeksie nie stanowi uszczerbku dla praw, jurysdykcji i obowiązków państw w świetle prawa międzynarodowego znajdującego odbicie w tej Konwencji.

3.2 Kodeks także będzie interpretowany i stosowany:

- a) w sposób jednolity z odpowiednimi postanowieniami Porozumienia o wdrożeniu postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 10 grudnia 1982 roku odnoszących się do ochrony i zarządzania zasobami ryb okołogranicznych i daleko migrujących;
- b) w zgodzie z innymi, mającymi zastosowanie, przepisami prawa międzynarodowego, łącznie z odnośnymi zobowiązaniami państw wynikającymi z porozumień międzynarodowych, których są one stroną;
- c) w świetle Deklaracji z Cancún z 1992 roku, Deklaracji z Rio z 1992 roku nt. środowiska i rozwoju, oraz Agendy 21 przyjętej przez Konferencję Narodów Zjednoczonych nt. środowiska i rozwoju (UNCED), w szczególności Rozdziału 17 Agendy 21, oraz innych związanych deklaracji i instrumentów międzynarodowych.

ARTYKUŁ 4 - WDROŻENIE, MONITORING I UAKTUALNIANIE

4.1 Wszyscy członkowie i nie-członkowie FAO, podmioty poławiające i związane organizacje subregionalne, regionalne i globalne, zarówno rządowe jak i pozarządowe, oraz wszystkie osoby związane z ochroną, zarządzaniem i użytkowaniem poławianych zasobów oraz z handlem rybą i produktami połowu powinny współpracować w wypełnianiu i wdrażaniu celów i zasad zawartych w tym Kodeksie.

4.2 FAO, zgodnie z jej rolą w systemie Narodów Zjednoczonych, będzie monitorować stosowanie i wdrażanie Kodeksu oraz skutki jego oddziaływania w rybołówstwie, a Sekretariat będzie składał sprawozdanie Komitetowi Rybołówstwa (COFI). Wszystkie państwa, zarówno członkowie jak i nie-członkowie FAO, jak również związane organizacje międzynarodowe, zarówno rządowe jak i pozarządowe, powinny aktywnie współdziałać z FAO w tej pracy.

4.3 FAO, przez swoje kompetentne organy, może wprowadzać poprawki do Kodeksu, biorąc pod uwagę zmiany zachodzące w rybołówstwie, jak również sprawozdania nt. wdrażania Kodeksu składane COFI.

4.4 Państwa i organizacje międzynarodowe, zarówno rządowe jak i pozarządowe, powinny promować zrozumienie Kodeksu wśród tych, którzy są związani z rybołówstwem, m.in. przez działania sprzyjające promowaniu dobrowolnej akceptacji Kodeksu i jego skutecznego stosowania.

ARTYKUŁ 5 - SPECJALNE WYMOGI KRAJÓW ROZWIJAJĄCYCH SIĘ

5.1 Zdolność krajów rozwijających się do wprowadzenia zaleceń Kodeksu powinna być należycie wzięta pod uwagę.

5.2 Dla osiągnięcia celów Kodeksu i wspierania jego skutecznego wdrożenia, kraje, związane organizacje międzynarodowe, zarówno rządowe jak i pozarządowe, oraz instytucje finansowe powinny w pełni uznać specjalne okoliczności i wymogi krajów rozwijających się, a wśród nich szczególnie tych mniej rozwiniętych, oraz krajów rozwijających się położonych na małych wyspach. Państwa, związane organizacje międzyrządowe i pozarządowe oraz instytucje finansowe powinny działać dla przyjęcia środków wychodzących naprzeciw potrzebom krajów rozwijających się, szczególnie w dziedzinie pomocy technicznej i finansowej, transferu technologii, szkolenia i współpracy naukowej oraz w rozszerzaniu możliwości rozwijania ich własnego rybołówstwa, jak również udziału w rybołówstwie realizowanym na morzach otwartych, łącznie z dostępem do takiego rybołówstwa.

ARTYKUŁ 6 - ZASADY OGÓLNE

6.1 Państwa i użytkownicy żywych zasobów wód powinni ochraniać ekosystemy wodne. Prawo do połowów musi łączyć się z obowiązkiem postępowania w sposób odpowiedzialny, tak by ochrona żywych zasobów wód i zarządzanie nimi było efektywne.

6.2 Zarządzanie rybołówstwem powinno promować utrzymywanie jakości, różnorodności i dostępności poławianych zasobów w wystarczającej ilości dla potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń, w kontekście wyżywienia ludności, zmniejszania ubóstwa oraz trwale zrównoważonego rozwoju. Środki zarządzania powinny nie tylko zapewniać ochronę wybranych gatunków, ale także gatunków należących do tego samego ekosystemu lub związanych z gatunkami wybranymi lub od nich zależnych.

6.3 Państwa powinny zapobiegać przełowieniu zasobów i tworzeniu nadmiernego potencjału połowowego oraz powinny wdrażać środki zarządzania gwarantujące zastosowanie nakładu połowowego, który odpowiadałby produktywności poławianych zasobów i zapewniał ich trwale zrównoważone użytkowanie. Państwa powinny podjąć środki dla przywrócenia pierwotnego stanu zagrożonym populacjom, kiedy jest to możliwe i wskazane.

6.4 Decyzje odnoszące się do ochrony zasobów i zarządzania nimi w rybołówstwie powinny opierać się na naukowym uzasadnieniu, biorąc pod uwagę również tradycyjną wiedzę o zasobach i ich miejscu bytowania, jak również związane z tym czynniki środowiskowe, ekonomiczne i społeczne. Państwa powinny dać pierwszeństwo podejmowaniu badań i zbieraniu danych w celu rozszerzenia wiedzy naukowej i technicznej o rybołówstwie i jego oddziaływaniu na ekosystem i odwrotnie. Biorąc pod uwagę to, że wiele ekosystemów wykracza poza granicę jurysdykcji jednego państwa, konieczna będzie, w takich przypadkach, współpraca w badaniach, bilateralna lub wielostronna.

6.5 Państwa oraz subregionalne i regionalne organizacje zarządzające rybołówstwem powinny szeroko stosować zapobiegliwe podejście do ochrony, zarządzania i eksploatacji żywych zasobów wód w celu ich ochrony i zachowania środowiska wodnego w niezmiennym stanie, biorąc pod uwagę najlepsze z dostępnych udokumentowane naukowe. Brak odpowiedniej informacji naukowej nie powinien być użyty jako powód odłożenia lub zaniechania podjęcia środków dla ochrony wybranych gatunków, oraz gatunków związanych z nimi lub od nich zależnych, a także pozostałych gatunków i ich środowiska.

6.6 Selektywne i bezpieczne dla środowiska narzędzia połowowe i praktyki powinny być dalej rozwijane i stosowane, w praktycznym zakresie, w celu utrzymania różnorodności biologicznej i zachowania struktury populacji i ekosystemów wodnych oraz ochrony jakości

ryb. Gdzie istnieją właściwe, selektywne i bezpieczne dla środowiska narzędzia połowowe i praktyki, powinny one być uznane i uzgodnione w pierwszym rzędzie przy ustanawianiu środków ochrony i zarządzania dla rybołówstwa. Państwa i użytkownicy ekosystemów wodnych powinni zmniejszać odpady, połów gatunków nie będących jego celem, zarówno ryb jak i gatunków nierybnych, oraz oddziaływanie na gatunki związane i zależne.

6.7 Wydobywanie, manipulowanie, przetwarzanie oraz dystrybucja ryby i produktów połowu powinny być wykonywane w sposób gwarantujący zachowanie wartości odżywczej, jakości i bezpieczeństwa dla zdrowia konsumenta tych produktów, redukcję odpadów i zmniejszanie negatywnego oddziaływania na środowisko.

6.8 Wszystkie zagrożone miejsca bytowania poławianych organizmów w ekosystemach wód morskich i słodkich, takich jak rozlewiska, mangrowiska, rafy, laguny, miejsca występowania narybku i tarliska, powinny być ochraniać i przywracane do pierwotnego stanu możliwie jak najbardziej i gdzie jest to konieczne. Szczególny wysiłek powinien być włożony w ochronę tych habitatów przed zniszczeniem, degradacją, zanieczyszczeniem i innymi oddziaływaniami ze strony człowieka, jakie zagrażają zdrowiu i zdolności do przetwarzania poławianych zasobów.

6.9 Państwa powinny zagwarantować, ażeby interesy ich rybołówstwa, włączając w to potrzebę ochrony zasobów, były brane pod uwagę w wielorakim wykorzystywaniu strefy brzegowej i były związane z zarządzaniem tą strefą, planowaniem i rozwojem.

6.10 W ramach swoich kompetencji i w zgodzie z prawem międzynarodowym, łącznie ze stworzonym w ramach rybackich organizacji i przedsięwzięć subregionalnych lub regionalnych, zajmujących się ochroną i zarządzaniem, państwa powinny skutecznie egzekwować podporządkowanie się obowiązującym środkom ochrony i zarządzania przez rybackie statki łowcze i pomocnicze oraz ustanawiać skuteczne mechanizmy pozwalające na nadzór i kontrolę nad ich działalnością.

6.11 Państwa upoważniające rybackie statki łowcze i pomocnicze do podnoszenia ich bandery powinny skutecznie nadzorować właściwe stosowanie przez te statki zasad Kodeksu. Powinny zagwarantować, ażeby działalność tych statków nie podważała skuteczności środków ochrony i zarządzania podjętych w zgodzie z prawem międzynarodowym i przyjętych na poziomie krajowym, subregionalnym, regionalnym lub globalnym. Państwa powinny również zapewnić zbieranie i dostarczanie danych przez statki podnoszące ich banderę na temat swojej działalności połowowej.

6.12 Państwa powinny, w ramach swoich kompetencji i w zgodzie z prawem międzynarodowym, współpracować na poziomie subregionalnym, regionalnym i globalnym poprzez

organizacje zajmujące się zarządzaniem rybołówstwem, inne porozumienia międzynarodowe lub przedsięwzięcia, w celu promowania ochrony i zarządzania, zapewnienia odpowiedzialnego łowienia i ochrony żywych zasobów wód w całym zakresie rozmieszczenia tych zasobów, biorąc pod uwagę konieczność współgrania środków ochrony zastosowanych wewnątrz i poza obszarem jurysdykcji poszczególnych państw.

6.13 Państwa powinny, w ramach swoich kompetencji i w zgodzie z prawem międzynarodowym, zapewnić przejrzystość procesów decyzyjnych oraz podejmowanie we właściwym czasie decyzji w pilnych sprawach. Państwa, w zgodzie z właściwymi procedurami, powinny ułatwiać konsultacje i efektywny udział w podejmowaniu decyzji organizacjom przemysłu rybnego i jego pracowników, organizacjom ochrony środowiska i innym zainteresowanym organizacjom, w odniesieniu do tworzenia prawa i polityki oraz decyzji związanych z zarządzaniem rybołówstwem, jego rozwojem, międzynarodowym kredytowaniem i pomocą.

6.14 Międzynarodowy handel rybą i produktami pochodzącymi z połowu powinien być prowadzony zgodnie z zasadami, prawami i obowiązkami ustanowionymi przez Światową Organizację Handlu (WTO) i inne porozumienia międzynarodowe. Państwa powinny zadbać o to, by ich polityka, programy i postępowanie w odniesieniu do handlu rybą i produktami pochodzącymi z połowu nie stwarzały przeszkód dla tego handlu, nie powodowały degradacji środowiska lub nie miały negatywnego oddziaływania w aspektach socjalnych i żywieniowych.

6.15 Państwa powinny współpracować w celu unikania sporów. Wszystkie spory odnoszące się do działalności rybackiej powinny być rozwiązywane w porę, w sposób pokojowy, w atmosferze wzajemnego zrozumienia, w oparciu o mające zastosowanie porozumienia międzynarodowe lub doprowadzając do takich porozumień. Państwa zamieszane w jakikolwiek spór powinny usilnie dążyć do jego zawieszenia w drodze przyjęcia tymczasowego rozwiązania natury praktycznej, które jednak nie powinno decydować o przyszłym kształcie ostatecznego rozwiązania sporu.

6.16 Państwa, uznając nadrzędne znaczenie dla rybaków i hodowców ryb zaakceptowania potrzeby ochrony zasobów i zarządzania nimi, jako że zależą oni od tych zasobów, powinny promować uświadamiającą rolę odpowiedzialnego rybołówstwa poprzez nauczanie i szkolenie. Powinny one zapewnić udział rybaków i hodowców ryb w formułowaniu polityki i procesie wdrażania, także mając na względzie ułatwienie wdrożenia Kodeksu do praktyki.

6.17 Państwa powinny zadbać o to, by środki techniczne oraz cała działalność w rybołówstwie pozwalały na bezpieczne, zdrowe i znośne warunki pracy i życia, oraz by odpowia-

dały standardom przyjętym w tym zakresie przez organizacje międzynarodowe.

6.18 Uznając ważny wkład rybołówstwa rzemieślniczego i małej skali w zatrudnienie, zarabianie na życie i dostarczanie pożywienia, państwa powinny chronić prawa do bezpiecznego bytu ludzi utrzymujących się z rybołówstwa, zwłaszcza tych zaangażowanych w rybołówstwo realizowane na własne potrzeby, małej skali i rzemieślnicze, zapewniając im preferencyjny dostęp do tradycyjnych łowisk i zasobów znajdujących się w wodach będących pod jurysdykcją tych państw.

6.19 Państwa powinny uznać akwakulturę, łącznie z rybołówstwem bazującym na hodowli, jako środek dla promowania zamienności źródeł dochodów i diety. Państwa powinny zadbać o to, by jej zasoby były używane w sposób odpowiedzialny, z jak najmniejszą szkodą dla środowiska i lokalnych społeczności.

ARTYKUŁ 7 - ZARZĄDZANIE RYBOŁÓWSTWEM

7.1 Sprawy ogólne

7.1.1 Państwa i wszyscy zaangażowani w zarządzanie rybołówstwem powinni, poprzez właściwą politykę, struktury prawne i instytucjonalne, podjąć środki dla długoterminowej ochrony i trwale zrównoważonego użytkowania poławianych zasobów. Środki ochronne i służące zarządzaniu, na poziomie lokalnym, krajowym, subregionalnym lub regionalnym, powinny bazować na najlepszym dostępnym uzasadnieniu naukowym i powinny być tak zaprojektowane, by zapewnić długoterminowe zrównoważenie poławianych zasobów na poziomie jaki promuje cel ich optymalnego użytkowania i zachowania dla obecnych i przyszłych pokoleń; krótko terminowe względy nie powinny podważać tego celu.

7.1.2 W strefach będących pod krajową jurysdykcją, państwa powinny starać się znaleźć partnerów krajowych, mających uzasadniony interes w użytkowaniu i zarządzaniu poławianymi zasobami oraz przedsięwziąć kroki umożliwiające ich konsultowanie, tak by uzyskać ich współdziałanie w osiąganiu celów odpowiedzialnego rybołówstwa.

7.1.3 W odniesieniu do zasobów ryb wykraczających poza granice, okołogranicznych, daleko migrujących i występujących w wodach otwartych, kiedy są one eksploatowane przez dwa lub więcej państw, państwa te, łącznie z państwami nadbrzeżnymi w przypadku zasobów okołogranicznych i daleko migrujących, powinny ze sobą współpracować, ażeby zapewnić skuteczną ochronę tych zasobów i zarządzanie nimi. Powinno to zostać osiągnięte na drodze powołania organizacji lub przedsięwzięcia o charakterze bilateralnym, subregionalnym lub regionalnym.

7.1.4 Subregionalna lub regionalna organizacja lub przedsięwzięcie zarządzające rybołówstwem powinny obejmować przedstawicieli państw, pod których jurysdykcją znajdują się zasoby, oraz przedstawicieli państw, które mają rzeczywisty interes w eksploatacji zasobów będących poza krajowymi jurysdykcjami. Gdzie istnieje organizacja lub przedsięwzięcie zarządzające rybołówstwem i ma kompetencje ustanawiania środków ochrony i zarządzania, państwa te powinny współpracować w ramach członkostwa takiej organizacji lub uczestnictwa w przedsięwzięciu, oraz aktywnie brać udział w ich pracach.

7.1.5 Państwo nie będące członkiem subregionalnej lub regionalnej organizacji zarządzającej rybołówstwem lub nie jest uczestnikiem subregionalnego lub regionalnego przedsięwzięcia zarządzającego rybołówstwem, powinno mimo wszystko współpracować z innymi państwami, zgodnie z odpowiednimi porozumieniami międzynarodowymi i prawem międzynarodowym, w zakresie ochrony i zarządzania połowanymi zasobami, przez przyznanie skuteczności środkom podjętym przez tę organizację lub porozumienie.

7.1.6 Przedstawiciele organizacji rządowych i pozarządowych, związanych z rybołówstwem, powinni mieć możliwość brania udziału w posiedzeniach subregionalnych i regionalnych organizacji i przedsięwzięć zarządzających rybołówstwem jako obserwatorzy lub w innym charakterze, zgodnie z procedurami tych organizacji lub przedsięwzięć. Przedstawiciele ci powinni mieć dostęp do zapisów i sprawozdań z takich posiedzeń, w ramach przepisów proceduralnych określających dostęp do nich.

7.1.7 Państwa powinny, w ramach swoich kompetencji i uprawnień, ustanawiać w rybołówstwie skuteczne mechanizmy dla monitoringu, nadzoru, kontroli i egzekwowania podporządkowania się środkom ochrony i zarządzania, zarówno własnych jak i przyjętych przez subregionalne lub regionalne organizacje lub przedsięwzięcia.

7.1.8 Państwa powinny podjąć środki dla zapobiegania lub wyeliminowania nadmiernego potencjału połowowego i doprowadzić do stanu równowagi, w którym poziom nakładu połowowego gwarantuje trwale zrównoważone użytkowanie poławianych zasobów, jako wyraz skuteczności środków ochrony i zarządzania.

7.1.9 Państwa i subregionalne lub regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem powinny zapewnić przejrzystość mechanizmów i procesów decyzyjnych, stosowanych w zarządzaniu rybołówstwem.

7.1.10 Państwa i subregionalne lub regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem powinny szeroko publikować informacje o środkach ochrony i zarządzania oraz zapewnić skuteczne rozpowszechnianie uregulowań i przepisów prawnych, odnoszących się do wdrożenia tych środków. Zasady i cele stosowania tych środków powinny

być wyjaśniane użytkownikom zasobów dla zyskania większej aprobaty dla tych środków i przez to ułatwienia ich stosowania.

7.2 Cele zarządzania

7.2.1 Uznając, że długoterminowe zrównoważone użytkowanie poławianych zasobów jest nadrzędnym celem ochrony i zarządzania, państwa i subregionalne lub regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem powinny m.in. zaadaptować odpowiednie środki, oparte na najlepszym dostępnym uzasadnieniu naukowym, przewidziane dla utrzymania lub odtworzenia zasobów do poziomu ich maksymalnej trwale zrównoważonej produktywności (MSY), z uwzględnieniem czynników środowiskowych i ekonomicznych oraz specjalnych wymogów krajów rozwijających się.

7.2.2 Takie środki powinny m.in. wpływać na to, by:

- a) nadmiar potencjału połowowego mógł być unikany i eksploatacja zasobów była ekonomicznie uzasadniona;
- b) warunki ekonomiczne działalności połowowej promowały odpowiedzialne rybołówstwo;
- c) interes rybaków, również tych zaangażowanych w połowy na własne potrzeby, rybołówstwo małej skali i rzemieślnicze, był brany pod uwagę;
- d) różnorodność biologiczna w habitatach i ekosystemach wodnych została zachowana, a zagrożone gatunki były chronione;
- e) przetrzebione zasoby mogły być doprowadzone do właściwego stanu lub, tam gdzie jest to wskazane, aktywnie odtworzone;
- f) niekorzystny, z punktu widzenia środowiska, wpływ działalności ludzkiej na zasoby, był oceniany i odpowiednio korygowany;
- g) zanieczyszczenia, odpady, odrzuty, samoczynny połów przez zgubione lub porzucone narzędzia, przyłów, wpływ połowu jednych organizmów na inne z nimi związane, były ograniczane za pomocą - w granicach praktycznych możliwości - selektywnych, bezpiecznych dla środowiska i opłacalnych w zastosowaniu narzędzi i technik połowu.

7.2.3 Państwa powinny oceniać wpływ czynników środowiskowych na stada będące

celem połowu i na gatunki należące do tego samego ekosystemu lub związane z tymi stadami, czy od nich zależne, oraz badać współzależność populacji w danym ekosystemie.

7.3 Ramy zarządzania i procedury

7.3.1 Zarządzanie rybołówstwem, aby było skuteczne, powinno dotyczyć całego stada w pełnym obszarze jego występowania i brać pod uwagę uprzednio uzgodnione środki zarządzania, ustanowione i zastosowane w tym samym regionie, wszystkie pokolenia i biologiczną jednolitość oraz inne cechy biologiczne stada. Dla określania m.in. rozmieszczenia stada i obszaru w którym się ono przemieszcza w czasie swego cyklu życiowego należy wykorzystywać najlepsze z dostępnych udokumentowania naukowe.

7.3.2 W celu ochrony i zarządzania zasobami ryb wykraczających poza granice, okołogranicznych, daleko migrujących i występujących w wodach otwartych, w całym zasięgu ich występowania, środki ochrony i zarządzania ustanowione dla tych zasobów w zgodzie z odnośnymi kompetencjami zaangażowanych państw, lub gdzie ma to zastosowanie, przez subregionalne i regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem, powinny być wzajemnie spójne. Spójność ta powinna pozostawać w zgodzie z obowiązującym porządkiem, kompetencjami i interesami państw zaangażowanych.

7.3.3 Długoterminowe cele zarządzania powinny zostać przełożone na działania, wyrażone w postaci planu zarządzania rybołówstwem lub w innej formie zarządzania.

7.3.4 Państwa i, tam gdzie ma to zastosowanie, subregionalne lub regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem powinny wspierać i promować współpracę i koordynację międzynarodową we wszystkich sprawach dotyczących rybołówstwa, włączając w to zbieranie i wymianę informacji, badania naukowe, zarządzanie i rozwój.

7.3.5 Państwa chcące podejmować działania poprzez organizacje nierybackie, co może kolidować ze środkami ochrony i zarządzania podjętymi przez kompetentne subregionalne lub regionalne organizacje i przedsięwzięcia zarządzające rybołówstwem, powinny je konsultować z tymi ostatnimi, z wystarczającym wyprzedzeniem, oraz brać pod uwagę ich poglądy na ten temat.

7.4 Zbieranie danych i informowanie

7.4.1 Rozważając podjęcie środków ochrony i zarządzania należy wziąć pod uwagę najlepsze dostępne udokumentowanie naukowe w celu oceny aktualnego stanu poławianych zasobów i możliwego oddziaływania proponowanych środków na te zasoby.

7.4.2 Badania wspierające ochronę i zarządzanie rybołówstwem, obejmujące m.in. badania zasobów i wpływ czynników klimatycznych, środowiskowych i socjo-ekonomicznych, powinny być promowane. Wyniki tych badań powinny być rozpowszechniane wśród zainteresowanych.

7.4.3 Studia, pozwalające na określenie kosztów, korzyści i skutków alternatywnych opcji zarządzania mających na celu zrationalizowanie połowów, powinny być promowane, zwłaszcza w odniesieniu do nadmiernego potencjału i nakładu połowowego.

7.4.4 Państwa powinny spowodować aby we właściwym czasie, kompletne i rzetelne informacje statystyczne na temat wielkości połowów i nakładu połowowego były zbierane i przechowywane zgodnie ze standardami międzynarodowymi i praktyką w tym zakresie, oraz były na tyle szczegółowe aby umożliwić prawidłową analizę statystyczną. Dane te powinny być uaktualniane regularnie i weryfikowane w ramach właściwego systemu. Państwa powinny odpowiednio przetwarzać i rozpowszechniać te dane w sposób uwzględniający wymogi poufności.

7.4.5 Dla zapewnienia trwałości zarządzania rybołówstwem i osiągnięcia celów społecznych i ekonomicznych, powinna zostać zgromadzona dostateczna wiedza na temat czynników społecznych, ekonomicznych i organizacyjnych, poprzez zbieranie danych, analizę i badania naukowe.

7.4.6 Państwa powinny zbierać i przetwarzać dane naukowe odnoszące się do rybołówstwa i zasobów rybnych, objętych zarządzaniem ze strony organizacji i porozumień subregionalnych lub regionalnych, nadając im formę uzgodnioną na forum międzynarodowym i dostarczać je tym organizacjom we właściwym czasie. W przypadku zasobów znajdujących się pod jurysdykcją więcej niż jednego państwa i dla których zarządzania nie ma powołanej organizacji ani innej formy porozumienia, zaangażowane państwa powinny uzgodnić mechanizmy współpracy w zbieraniu, przetwarzaniu i wymianie tych danych.

7.4.7 Organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne powinny zbierać i przetwarzać dane i udostępniać je, zgodnie z wymogami poufności i przyjętą procedurą, we właściwym czasie i w uzgodnionej formie, wszystkim członkom tych organizacji i innym zainteresowanym stronom.

7.5 Podejście zapobiegliwe

7.5.1 Państwa powinny kierować się zapobiegliwością w podejściu do ochrony, zarządzania i eksploatacji żywych zasobów wodnych w celu ochrony tych zasobów i środowiska wodnego. Brak odpowiedniej informacji naukowej nie powinien być argumentem dla odkła-

dania lub zaniechania podjęcia środków ochrony i zarządzania.

7.5.2 Zapobiegliwe podejście wymaga od państw m.in. wzięcia pod uwagę niepewności co do oceny wielkości i produktywności zasobów, wyznaczników je charakteryzujących, kondycji stad rybnych w powiązaniu z tymi wyznacznikami, poziomu i rozkładu śmiertelności połowowej oraz oddziaływania połowów, włączając w to odrzuty, na gatunki nie będące celem połowu i wspólnie występujące lub zależne od siebie, jak również warunków środowiskowych i socjo-ekonomicznych.

7.5.3 Państwa oraz organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne powinny, na bazie najlepszego dostępnego uzasadnienia naukowego, m.in. określić:

- a) docelowe punkty odniesienia specyficzne dla stada i jednocześnie działania, które powinny zostać podjęte jeśli zostałyby przekroczone; i
- b) graniczne punkty odniesienia specyficzne dla stada i jednocześnie działania, które powinny zostać podjęte jeśli zostałyby przekroczone; kiedy graniczny punkt odniesienia jest bliski przekroczenia, niezbędne kroki, które należy podjąć aby temu zapobiec.

7.5.4 W przypadku podjęcia nowej lub doświadczalnej działalności połowowej, państwa powinny zastosować, tak szybko jak to możliwe, doraźne środki ochrony i zarządzania, włączając do nich limity połowowe i limity nakładu połowowego. Środki te powinny pozostać w mocy aż do chwili, kiedy zostaną zebrane wystarczające dane pozwalające na określenie wpływu podjętej działalności połowowej na długoterminowe zrównoważenie zasobów, po czym środki ochrony i zarządzania, oparte na tej ocenie, powinny zostać wdrożone. Środki te powinny, jeśli jest to właściwe, pozwolić na stopniowy rozwój tej działalności.

7.5.5 Jeśli naturalne procesy i zjawiska mają znaczący niekorzystny wpływ na stan żywych zasobów wodnych, państwa powinny podjąć środki ochrony i zarządzania w trybie nadzwyczajnym, aby działalność połowowa nie pogłębiała tego negatywnego wpływu. Państwa powinny, również w takim trybie, podjąć odpowiednie środki w sytuacji, gdy działalność połowowa stanowi poważne zagrożenie dla trwałości tych zasobów. Środki podjęte w trybie nadzwyczajnym powinny być stosowane przejściowo i powinny opierać się na najlepszym dostępnym uzasadnieniu naukowym.

7.6 Środki zarządzania

7.6.1 Państwa powinny zadbać o to, by dopuszczalny poziom połowów odpowiadał stanowi zasobów rybnych.

7.6.2 Państwa powinny zastosować środki gwarantujące, że tylko taki statek będzie mógł łowić, który zostanie upoważniony do tego zgodnie z prawem międzynarodowym dla wód otwartych, lub z prawodawstwem krajowym, w odniesieniu do łowisk znajdujących się pod jurysdykcją danego państwa.

7.6.3 Tam gdzie istnieje nadmierny potencjał połowowy powinny być ustanowione mechanizmy prowadzące do redukcji tego potencjału do poziomu odpowiadającego trwale zrównoważonemu użytkowaniu zasobów, tak by rybacy mogli działać w warunkach korzystnych ekonomicznie, sprzyjających odpowiedzialnemu rybołówstwu.

7.6.4 Wszystkie istniejące narzędzia połowowe, metody i praktyki postępowania powinny być zbadane oraz należy podjąć odpowiednie środki gwarantujące wyeliminowanie wszystkich tych narzędzi, metod i praktyk, które nie są zgodne z zasadami odpowiedzialnego rybołówstwa i zastąpienie ich rozwiązaniami alternatywnymi, możliwymi do zaakceptowania. W procesie tym należy zwrócić szczególną uwagę na wpływ tych środków na społeczności rybackie, na ich zdolność do eksploatacji zasobów.

7.6.5 Państwa oraz organizacje i porozumienia zarządzające rybołówstwem powinny regulować połowy w taki sposób, aby unikać ryzyka konfliktu między rybakami stosującymi różne statki, narzędzia i metody połowów.

7.6.6 Przy decydowaniu o użytkowaniu zasobów rybnych, ich ochronie i zarządzaniu nimi, stosowne uznanie powinno być dane, zawsze gdy jest to wskazane i zgodne z prawem krajowym, tradycyjnym praktykom postępowania, potrzebom i interesom miejscowej ludności i lokalnych społeczności rybackich, które w wysokim stopniu zależą w swoim życiu od tych zasobów.

7.6.7 Przy ocenie alternatywnych środków ochrony i zarządzania, relacja ich kosztu i efektywności oraz oddziaływanie społeczne powinny być brane pod uwagę.

7.6.8 Skuteczność środków ochrony i zarządzania oraz ich możliwe wzajemne oddziaływanie powinny być pod stałym nadzorem. Środki te powinny, jeśli trzeba, zostać zrewidowane lub zaniechane w świetle nowych informacji.

7.6.9 Państwa powinny podjąć właściwe środki aby zmniejszyć straty, odrzuty, samoczynny połów przez zgubione lub porzucone narzędzia, przyłów, niekorzystny wpływ połowu jednych gatunków na inne z nimi związane, w szczególności gatunki zagrożone. Tam gdzie jest to wskazane, środki te mogą obejmować środki techniczne odnoszące się do wielkości ryby, wielkości oczka lub narzędzia, odrzutów, zamknięcia sezonów połowowych, za-

rezerwowania dla wybranego rybołówstwa obszarów i stref, szczególnie dla rybołówstwa rzemieślniczego. Środki te powinny być stosowane, jeśli jest to wskazane, dla ochrony osobników młodych lub odbywających tarło. Państwa oraz organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne zarządzające rybołówstwem powinny promować, w praktycznym zakresie, rozwijanie i stosowanie selektywnych, bezpiecznych dla środowiska i efektywnych ekonomicznie narzędzi i technik.

7.6.10 Państwa oraz organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne zarządzające rybołówstwem, w ramach swoich kompetencji, powinny wdrażać środki sprzyjające trwałemu odnowieniu kondycji stad rybnych przetrzebionych lub zagrożonych przełowieniem. Powinny dołożyć wszelkich starań, aby stada rybne i ich miejsca bytowania, dotknięte działalnością połowową i inną działalnością człowieka, mogły być przywrócone do pierwotnego stanu.

7.7 Wdrażanie

7.7.1 Państwa powinny zapewnić ustanowienie skutecznych ram prawnych i administracyjnych, na poziomie lokalnym i krajowym, dla ochrony zasobów i zarządzania rybołówstwem.

7.7.2 Państwa powinny doprowadzić do tego, by przepisy prawne i inne uregulowania przewidywały sankcje w przypadku ich pogwałcenia, na tyle surowe aby były skuteczne, włączając w to sankcje, które pozwolą na odmowę udzielenia, odebranie lub zawieszenie zezwoleń na połowy w przypadku niepodporządkowania się obowiązującym środkom ochrony i zarządzania.

7.7.3 Państwa powinny wdrożyć w rybołówstwie, w zgodzie z prawodawstwem krajowym, skuteczny monitoring, kontrolę, nadzór i środki egzekwowania prawa, oraz tam gdzie to konieczne, programy obserwatorów, działalność inspekcyjną i systemy monitorowania statków. Środki te powinny być promowane i wdrażane, tam gdzie jest to właściwe, przez organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne zarządzające rybołówstwem, zgodnie z przyjętymi przez nie procedurami.

7.7.4 Państwa oraz organizacje i porozumienia subregionalne lub regionalne zarządzające rybołówstwem, jeśli to wskazane, powinny uzgodnić sposób i źródła finansowania ich działalności, biorąc m.in. pod uwagę korzyści osiągnięte z rybołówstwa i zróżnicowaną zdolność poszczególnych krajów do wnoszenia swego wkładu finansowego i innego. Tam gdzie jest to właściwe i możliwe, organizacje i porozumienia powinny starać się odzyskać poniesione nakłady na ochronę, zarządzanie i badania.

7.7.5 Państwa, które są członkami lub uczestniczą w organizacjach lub porozumieniach subregionalnych lub regionalnych zarządzających rybołówstwem powinny stosować uzgodnione na forum międzynarodowym środki, przyjęte przez te organizacje lub porozumienia i będące w zgodzie z prawem międzynarodowym, w celu powstrzymania takiej działalności statków podnoszących banderę państwa nie będącego członkiem lub uczestnikiem, która podważa skuteczność środków ochrony i zarządzania ustanowionych przez te organizacje i porozumienia.

7.8 Instytucje finansowe

7.8.1 Nie wchodząc w kolizję z odpowiednimi porozumieniami międzynarodowymi, państwa powinny wpływać na banki i instytucje finansowe, aby te nie stosowały wymogu przeflagowania statków rybackich łowczych i pomocniczych jako warunku udzielenia pożyczki, również pod zastaw hipoteczny, kiedy taki wymóg zwiększałby prawdopodobieństwo wyłamania się spod międzynarodowych środków ochrony i zarządzania.

ARTYKUŁ 8 - OPERACJE POŁOWOWE

8.1 Obowiązki wszystkich państw

8.1.1 Państwa powinny zapewnić prowadzenie na wodach będących pod ich jurysdykcją tylko takich operacji połowowych, na które wyraziły zgodę, oraz że operacje te będą wykonywane w sposób odpowiedzialny.

8.1.2 Państwa powinny prowadzić rejestr wszystkich przez siebie wydanych zezwoleń na połowy, uaktualniany w regularnych odstępach czasu.

8.1.3 Państwa powinny gromadzić i przechowywać, zgodnie z uznanymi standardami i praktyką międzynarodową, dane statystyczne, uaktualniane w regularnych odstępach czasu, na temat wszystkich operacji połowowych, na które wyraziły zgodę.

8.1.4 Państwa powinny, w zgodzie z prawem międzynarodowym, w ramach subregionalnych lub regionalnych organizacji i porozumień zarządzających rybołówstwem, współpracować w celu ustanowienia systemów monitorowania, kontroli, nadzoru i egzekwowania dających się zastosować środków prawnych wobec operacji połowowych i związanej z nimi działalności na wodach będących poza ich jurysdykcją.

8.1.5 Państwa powinny zapewnić zastosowanie standardów zdrowia i bezpieczeństwa wobec każdego zatrudnionego przy wykonywaniu operacji połowowych. Standardy te nie powinny być niższe od minimalnych wymagań ze strony stosownych porozumień międzyna-

rodowych na temat warunków pracy i służby.

8.1.6 Państwa powinny przedsięwziąć indywidualnie, razem z innymi państwami lub odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, niezbędne kroki w celu włączenia operacji połowowych do morskich systemów poszukiwań i ratownictwa.

8.1.7 Państwa powinny rozszerzać, poprzez programy nauczania i szkolenia, wykształcenie i umiejętności rybaków, oraz, tam gdzie jest to właściwe, ich kwalifikacje zawodowe. Takie programy powinny brać pod uwagę uzgodnione międzynarodowe standardy i wytyczne.

8.1.8 Państwa powinny, odpowiednio do sytuacji, prowadzić rejestry rybaków, w których należy, kiedy jest to możliwe, zamieścić informacje o ich służbie i kwalifikacjach, dołączając opinie zawodowe, zgodnie z prawodawstwem krajowym.

8.1.9 Państwa powinny zagwarantować, ażeby środki prawne mające zastosowanie wobec kapitanów i oficerów, którzy pogwałcili prawo w czasie prowadzenia operacji połowowych, zawierały przepisy zezwalające m.in. na odebranie lub zawieszenie uprawnień do pełnienia funkcji kapitanów i oficerów na statkach rybackich.

8.1.10 Państwa, z pomocą właściwych organizacji międzynarodowych, powinny starać się zapewnić, poprzez nauczanie i szkolenie, dostarczanie wszystkim zaangażowanym w operacje połowowe informacji na temat najważniejszych postanowień tego Kodeksu, jak również postanowień stosownych konwencji międzynarodowych i mających zastosowanie standardów środowiskowych i innych, które są istotne dla prowadzenia operacji połowowych w sposób odpowiedzialny.

8.2 Obowiązki państwa bandery

8.2.1 Państwa bandery powinny prowadzić rejestry statków rybackich uprawnionych do podnoszenia ich bandery i posiadających zezwolenie na prowadzenie połowów oraz powinny zamieszczać w nich szczegółowe dane na temat tych statków, ich właściciela i zezwolenia na połowy.

8.2.2 Państwa bandery powinny zagwarantować, ażeby żaden ze statków rybackich uprawnionych do podnoszenia ich bandery nie prowadził połowów na wodach międzynarodowych lub na wodach znajdujących się pod jurysdykcją innych państw bez posiadania dokumentów potwierdzających rejestrację i zezwolenie na prowadzenie połowów, wydanych przez kompetentne władze.

8.2.3 Statki rybackie posiadające zezwolenie na prowadzenie połowów w wodach otwartych lub w wodach znajdujących się pod jurysdykcją państwa innego niż państwo bandery, powinny być oznakowane zgodnie z jednolitymi, uznanymi na forum międzynarodowym systemami znakowania, takimi jak przyjęte przez FAO standardowe specyfikacje i wytyczne dla znakowania oraz identyfikacji statków rybackich.

8.2.4 Narzędzia połowowe powinny być oznakowane zgodnie z prawodawstwem krajowym w celu umożliwienia identyfikacji właściciela. Wymogi znakowania narzędzi powinny uwzględniać jednolite i uznane na forum międzynarodowym systemy znakowania narzędzi.

8.2.5 Państwa bandery powinny zapewnić podporządkowanie się stosownym wymogom bezpieczeństwa dla statków rybackich i rybaków zgodnie z konwencjami międzynarodowymi, uzgodnionymi na forum międzynarodowym kodeksami postępowania i wytycznymi dobrowolnie zaakceptowanymi. Państwa powinny wprowadzić odpowiednie wymogi bezpieczeństwa dla małych statków nie objętych konwencjami międzynarodowymi, uzgodnionymi na forum międzynarodowym kodeksami postępowania lub dobrowolnie zaakceptowanymi wytycznymi.

8.2.6 Państwa, które nie są stroną porozumienia promującego podporządkowanie się przez statki rybackie na wodach otwartych międzynarodowym środkiem prawnym ochrony i zarządzania, powinny być zachęcane do zaakceptowania porozumienia oraz wprowadzenia przepisów prawnych i innych uregulowań zgodnych z postanowieniami porozumienia.

8.2.7 Państwa bandery powinny podjąć środki wymuszające w odniesieniu do statków rybackich uprawnionych do podnoszenia ich bandery, które pogwałciły zastosowane środki prawne ochrony i zarządzania, łącznie z zakwalifikowaniem takiego pogwałcenia jako przestępstwa w świetle prawodawstwa krajowego, tam gdzie jest to właściwe. Sankcje zastosowane w odniesieniu do pogwałceń przepisów powinny być odpowiednio surowe, ażeby skutecznie wymuszać podporządkowanie się i zniechęcać do ponownych pogwałceń, gdziekolwiek zdarzyły się, oraz powinny pozbawiać popełniających wykroczenia korzyści płynących z nielegalnych działań. Takie sankcje mogą, w przypadku poważnych pogwałceń, wprowadzać postanowienia o odmowie, wycofaniu lub zawieszeniu zezwolenia na połowy.

8.2.8 Państwa bandery powinny wspierać korzystanie z systemu ubezpieczeń przez właścicieli i czarterujących statki rybackie. Właściciele i czarterujący statki rybackie powinni dokonywać ubezpieczeń w wystarczającym zakresie dla ochrony załóg tych statków i ich interesów, zabezpieczenia osób trzecich przed stratą lub szkodą i ochrony swoich własnych interesów.

8.2.9 Państwa bandery powinny zagwarantować, ażeby członkowie załogi mieli prawo

do repatriacji, biorąc pod uwagę zasady wynikające z „Konwencji nt. repatriacji marynarzy (poprawionej), 1987, (Nr 166)”.

8.2.10 W razie nieszczęśliwego wypadku statku rybackiego lub osób na jego pokładzie, państwo bandery tego statku rybackiego powinno dostarczyć szczegółów wypadku innemu państwu, którego obywatel znajdował się na pokładzie statku związanego z wypadkiem. Taka informacja powinna także, tam gdzie jest to praktykowane, zostać zakomunikowana Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO).

8.3 Obowiązki państwa portu

8.3.1 Państwa portu powinny podjąć, w ramach procedur ustanowionych przez ich krajowe prawodawstwo, w zgodzie z prawem międzynarodowym, łącznie z mającymi zastosowanie międzynarodowymi porozumieniami i układami, takie kroki jakie są konieczne dla osiągnięcia celów Kodeksu i pomocy innym państwom w osiągnięciu tych celów, oraz powinny zapoznać inne państwa ze szczegółami uregulowań i środków prawnych, jakie one ustanowiły dla tego celu. Podejmując takie kroki państwo portu nie powinno dyskryminować, w jakiegokolwiek postaci i okoliczności, statków innego państwa.

8.3.2 Państwa portu powinny udzielić takiej pomocy państwom bandery jaka jest stosowna, zgodnie z przepisami prawa krajowego państwa portu i prawem międzynarodowym, kiedy statek rybacki znajduje się dobrowolnie w porcie lub terminalu przybrzeżnym państwa portu i państwo bandery statku prosi o pomoc państwo portu w odniesieniu do usunięcia niezgodności z subregionalnymi, regionalnymi lub globalnymi środkami prawnymi ochrony i zarządzania lub z uzgodnionymi na płaszczyźnie międzynarodowej minimalnymi standardami dla ochrony przed zanieczyszczeniami i dla bezpieczeństwa, zdrowia i warunków pracy na pokładzie statków rybackich.

8.4 Operacje połowowe

8.4.1 Państwa powinny zagwarantować, aby połowy były prowadzone z należnym szacunkiem dla bezpieczeństwa ludzkiego życia i należnymi względami dla przyjętych przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) międzynarodowych uregulowań w odniesieniu do zapobiegania kolizjom na morzu oraz dla wymogów odnoszących się do ruchu morskiego, ochrony środowiska morskiego i zapobiegania uszkodzeniom lub utracie narzędzi połowowych.

8.4.2 Państwa powinny zabronić stosowania wybuchów, zatruwania i innych porównywalnie destrukcyjnych praktyk połowowych.

8.4.3 Państwa powinny dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić systematyczne zbieranie i kierowanie do właściwych organów zarządzania dokumentacji dotyczącej operacji połowowych, zatrzymanego połowu ryb i gatunków nierybnych oraz, w odniesieniu do odrzutów, informacji wymaganych przez te organy dla potrzeb oceny stanu zasobów. Państwa powinny, tak dalece jak to możliwe, tworzyć programy, takie jak dotyczące obserwatorów i inspekcji, w celu promowania podporządkowania zastosowanym środkom prawnym.

8.4.4 Państwa powinny promować zastosowanie właściwej technologii, biorąc pod uwagę warunki ekonomiczne, dla najlepszego wykorzystania i przechowywania zatrzymanego połowu.

8.4.5 Państwa, ze stosownymi ugrupowaniami związanymi z przemysłem, powinny stymulować rozwój i wdrażanie technologii i metod operacyjnych, które redukują odrzuty. Używanie narzędzi połowowych i metod działania, które prowadzą do wyrzucania połowu za burtę, powinno być zaniechane, a używanie narzędzi połowowych i metod działania, które przyczyniają się do wzrostu stopnia przeżycia uciekającej ryby, powinno być promowane.

8.4.6 Państwa powinny współdziałać na rzecz rozwoju i stosowania technologii, materiałów i metod operacyjnych, które zmniejszają utraty narzędzi połowowych i efekty nie zamierzonego połowu przez zgubione lub porzucone narzędzia połowowe.

8.4.7 Państwa powinny zagwarantować, aby wprowadzenie na skalę przemysłową nowych narzędzi, metod i operacji połowowych w jakimś obszarze było poprzedzone oceną ich zakłócającego wpływu na habitat.

8.4.8 Powinny być promowane badania oddziaływania środowiskowego i socjalnego narzędzi połowowych, a zwłaszcza, oddziaływania tych narzędzi na różnorodność biologiczną oraz na nadbrzeżne społeczności rybackie.

8.5 Selektywność narzędzi połowowych

8.5.1 Państwa powinny wymagać, ażeby narzędzia, metody i praktyki połowowe, w rozsądnym zakresie, były wystarczająco selektywne aby zmniejszyć odpady, odrzuty, nie ukierunkowany połów ryb i gatunków nierybnych oraz oddziaływanie na związane i zależne gatunki, a także by urządzenia techniczne nie prowadziły do omijania związanych z tym uregulowań. W tym względzie, rybacy powinni współdziałać w rozwijaniu selektywnych narzędzi i metod połowowych. Państwa powinny zagwarantować, aby informacja o nowych osiągnięciach w tym zakresie i wymogach była dostępna dla wszystkich rybaków.

8.5.2 Ażeby ulepszyć selektywność, państwa powinny, w czasie opracowywania przepisów prawnych i uregulowań, brać pod uwagę możliwość wyboru selektywnych narzędzi, metod i strategii połowowych, dostępnych dla przemysłu.

8.5.3 Państwa i stosowne instytucje powinny współpracować w rozwijaniu standardowych metodologii badawczych dla selektywności narzędzi połowowych, metod i strategii połowowych.

8.5.4 Współpraca międzynarodowa powinna być popierana w odniesieniu do programów badawczych w zakresie selektywności narzędzi połowowych, oraz metod i strategii połowowych, rozpowszechniania rezultatów tych programów badawczych i transferu technologii.

8.6 Optymalizacja energii

8.6.1 Państwa powinny promować tworzenie właściwych wzorców i wytycznych, które prowadziłyby do efektywniejszego wykorzystywania energii w działalności połowowej i związanej z zagospodarowaniem połowu w sektorze rybołówstwa.

8.6.2 Państwa powinny promować rozwój i transfer technologii w odniesieniu do optymalizacji energii w sektorze rybołówstwa i, w szczególności, zachęcać armatorów, czarterujących i kierujących statkami rybackimi do instalowania na ich statkach urządzeń optymalizujących energię.

8.7 Ochrona środowiska wodnego

8.7.1 Państwa powinny wprowadzać i egzekwować prawo i uregulowania prawne bazujące na międzynarodowej konwencji nt. zapobiegania zanieczyszczeniom przez statki, z 1973 roku, zmodyfikowanej Protokółem z 1978 roku odnoszącym się do tego (MARPOL 73/78).

8.7.2 Armatorzy, czarterujący i kierujący statkami rybackimi powinni zapewnić wyposażenie ich statków we właściwe urządzenia zgodnie z wymogami MARPOL 73/78 i powinni rozważyć zainstalowanie na pokładzie urządzeń do prasowania lub spalania śmieci w zależności od klasy statku, w celu przetworzenia śmieci i innych odpadków wytwarzanych w czasie normalnej eksploatacji statku.

8.7.3 Armatorzy, czarterujący i kierujący statkami rybackimi powinni zmniejszać do minimum branie na pokład potencjalnych śmieci przez prowadzenie właściwej polityki zaopatrzeniowej.

8.7.4 Załoga statków rybackich powinna być dobrze zaznajomiona z właściwymi procedurami na pokładzie statku, ażeby zapobiegać przekroczeniu poziomu zrzutów ustalonego przez MARPOL 73/78. Takie procedury powinny, jako minimum, obejmować pozbywanie się oleistych odpadów oraz przenoszenie i składowanie śmieci na pokładzie.

8.8 Ochrona atmosfery

8.8.1 Państwa powinny przyjąć odpowiednie standardy i wytyczne, które obejmowałyby postanowienia o redukcji niebezpiecznych substancji w emisjach gazów wydechowych.

8.8.2 Armatorzy, czarterujący i kierujący statkami rybackimi powinni zapewnić wyposażenie ich statków w urządzenia do redukcji emisji substancji niszczących ozon. Odpowiedzialni członkowie załogi statków rybackich powinni być dobrze obeznani z właściwą obsługą i konserwacją maszyn i instalacji pokładowych.

8.8.3 Kompetentne władze powinny przygotować wycofanie z użycia czynników chłodniczych chlorowcopochodnych (CFC i HCFC) w urządzeniach i instalacjach chłodniczych statków rybackich oraz powinny zagwarantować, ażeby przemysł okrętowy i wszyscy zaangażowani w przemyśle połowowym zostali poinformowani o takich postanowieniach i podporządkowali się im.

8.8.4 Armatorzy i kierujący statkami rybackimi powinni podjąć właściwe działania, aby przestawić istniejące statki na alternatywne dla CFC i HCFC czynniki chłodnicze oraz na alternatywne rozwiązania w stosunku do czynników halogenowych stosowanych w instalacjach przeciwpożarowych. Takie alternatywy powinny być wprowadzane do specyfikacji dla wszystkich nowo budowanych statków rybackich.

8.8.5 Państwa i armatorzy, czarterujący i kierujący statkami rybackimi powinni postępować według międzynarodowych wytycznych dla pozbycia się czynników CFC, HCFC i halogenów.

8.9 Porty i miejsca wyładunku dla statków rybackich

8.9.1 Państwa powinny wziąć pod uwagę przy projektowaniu i budowie portów oraz miejsc wyładunku m.in. następujące sprawy:

- a) stworzenie bezpiecznych przystani dla statków rybackich i odpowiednich udogodnień obsługi dla statków, sprzedających i kupujących;
- b) udostępnienie zaopatrzenia w słodką wodę i urządzeń do odprowadzenia wód ście-

kowych;

- c) wprowadzenie instalacji dla pozbywania się odpadów, łącznie z pozbywaniem się oleju, zaolejonej wody i narzędzi połowowych;
- d) zmniejszenie do minimum zanieczyszczeń pochodzących z działalności rybołówstwa i źródeł zewnętrznych; oraz
- e) podjęcie przedsięwzięć w celu zwalczania efektów erozji i zamulania.

8.9.2 Państwa powinny stworzyć ramy instytucjonalne dla wyboru lub ulepszenia miejsc usytuowania portów rybackich, umożliwiające konsultacje z władzami odpowiedzialnymi za zarządzanie strefą brzegową.

8.10 Porzucenie konstrukcji i materiałów

8.10.1 Państwa powinny zagwarantować przestrzeganie standardów i wytycznych dla usuwania zbytecznych konstrukcji przybrzeżnych, wydanych przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO). Państwa powinny również zapewnić konsultowanie kompetentnych władz rybackich przed podjęciem decyzji przez stosowne władze o porzuceniu konstrukcji i materiałów.

8.11 Sztuczne rafy i urządzenia skupiające ryby

8.11.1 Państwa, tam gdzie jest to właściwe, powinny rozwijać politykę wzrostu populacji stad i rozszerzać możliwości połowowe przez zastosowanie sztucznych struktur, umieszczonych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa żeglugi na dnie morskim lub powyżej niego lub na powierzchni. Powinny być promowane badania związane z użyciem tych struktur, obejmując nimi oddziaływanie na żywe zasoby morskie i środowisko.

8.11.2 Państwa powinny zagwarantować przestrzeganie postanowień stosownych konwencji międzynarodowych dotyczących środowiska i bezpieczeństwa żeglugi, kiedy dokonuje się wyboru materiałów do budowy sztucznych raf i ich lokalizacji geograficznej.

8.11.3 Państwa powinny, w ramach planów zarządzania strefą brzegową, ustanowić systemy zarządzania sztucznymi rafami i urządzeniami skupiającymi ryby. Takie systemy zarządzania powinny wymagać akceptacji dla budowy i rozmieszczenia tych raf i urządzeń oraz powinny brać pod uwagę interesy rybaków, w tym rybaków zajmujących się połowami rzemieślniczymi i na własne potrzeby.

8.11.4 Państwa powinny zagwarantować, ażeby władze odpowiedzialne za aktualizowanie zapisów kartograficznych i map dla celów nawigacji, jak również stosowne władze zajmujące się ochroną środowiska, zostały odpowiednio poinformowane przed umieszczeniem lub usunięciem sztucznych raf lub urządzeń skupiających ryby.

ARTYKUŁ 9 - ROZWÓJ AKWAKULTURY

9.1 Odpowiedzialny rozwój akwakultury, łącznie z rybolówstwem opartym na hodowli, na obszarach znajdujących się pod jurysdykcją krajową

9.1.1 Państwa powinny ustanawiać, utrzymywać i rozwijać odpowiednie ramy prawne i administracyjne, które ułatwiają rozwój odpowiedzialnej akwakultury.

9.1.2 Państwa powinny promować odpowiedzialny rozwój i zarządzanie akwakulturą, łącznie z daleko posuniętą oceną skutków rozwoju akwakultury w odniesieniu do różnorodności genetycznej i integralności ekosystemu, oparte na najlepszej dostępnej informacji naukowej.

9.1.3 Państwa powinny sporządzać i regularnie uaktualniać strategie i plany rozwoju akwakultury, zgodnie z wymogami, aby zapewnić trwale zrównoważony pod względem ekologicznym rozwój akwakultury i pozwolić na racjonalne korzystanie z zasobów z udziałem akwakultury i innych działań.

9.1.4 Państwa powinny zagwarantować, ażeby byt lokalnych społeczności i ich dostęp do łowisk nie doznał uszczerbku z powodu rozwoju akwakultury.

9.1.5 Państwa powinny ustanowić skuteczne procedury, specyficzne dla akwakultury, ażeby podjąć właściwą ocenę środowiska i jego monitoring w celu ograniczenia do minimum niekorzystnych zmian ekologicznych oraz związanych z tym konsekwencji ekonomicznych i społecznych, wynikających z używania wody, korzystania z ziemi, odprowadzania ścieków, używania leków i chemikaliów, oraz innych działań związanych z akwakulturą.

9.2 Odpowiedzialny rozwój akwakultury, łącznie z rybolówstwem opartym na hodowli, w ekosystemach wodnych rozdzielonych granicami

9.2.1 Państwa powinny ochraniać ekosystemy wodne rozdzielone granicami przez wspieranie praktyk objętych odpowiedzialną akwakulturą na obszarze ich jurysdykcji i przez współpracę w promowaniu praktyk trwale zrównoważonej akwakultury.

9.2.2 Państwa powinny, z należnym respektem wobec sąsiednich państw, i w zgodzie z

prawem międzynarodowym, zapewnić odpowiedzialny wybór gatunków, usytuowania i zarządzania działalnością w ramach akwakultury, która może mieć wpływ na ekosystemy wodne rozdzielone granicami.

9.2.3 Państwa powinny odpowiednio konsultować się z sąsiednimi krajami przed wprowadzeniem gatunków niemiejskowych do ekosystemów wodnych rozdzielonych granicami.

9.2.4 Państwa powinny ustanowić właściwe mechanizmy, takie jak bazy danych i sieci informacyjne do zbierania, dzielenia się i rozpowszechniania danych związanych z ich działalnością w ramach akwakultury, ażeby ułatwić współpracę w planowaniu rozwoju akwakultury na poziomie krajowym, subregionalnym, regionalnym i globalnym.

9.2.5 Państwa powinny współpracować w rozwijaniu właściwych mechanizmów, kiedy jest to wymagane, dla monitorowania wpływu środków użytych w akwakulturze.

9.3 Stosowanie materiału genetycznego organizmów wodnych dla celów akwakultury łącznie z rybołówstwem opartym na hodowli

9.3.1 Państwa powinny zachowywać genetyczną różnorodność oraz utrzymywać integralność społeczności wodnych i ekosystemów przez właściwe zarządzanie. W szczególności, powinny być podjęte wysiłki aby zminimalizować szkodliwe skutki wprowadzenia nierdzennych gatunków lub genetycznie zmienionych stad użytych w akwakulturze, łącznie z rybołówstwem bazującym na hodowli, do wód, specjalnie tam, gdzie istnieje niebezpieczeństwo rozprzestrzenienia się nierdzennych gatunków i genetycznie zmienionych stad w wodach znajdujących się pod jurysdykcją innych państw, jak również w wodach państwa ich pochodzenia. Państwa powinny, kiedykolwiek jest to możliwe, promować kroki zmierzające do ograniczenia do minimum niekorzystnych skutków genetycznych, zdrowotnych i innych, wywołanych ucieczką ryb hodowlanych, w odniesieniu do stad dzikich.

9.3.2 Państwa powinny współpracować przy opracowywaniu, przystosowywaniu i wdrażaniu międzynarodowych kodeksów praktyki i procedur mających zastosowanie przy wprowadzaniu i przemieszczaniu organizmów wodnych.

9.3.3 Państwa powinny, w celu ograniczenia do minimum ryzyka przeniesienia chorób i innych niekorzystnych skutków na dzikie i hodowlane stada, zachęcać do przyjęcia właściwych praktyk w ulepszaniu genetycznym stad rozrodczych, wprowadzaniu gatunków nierdzennych, oraz w produkcji, sprzedaży i transporcie ikry, larw lub narybku, stada rozrodczego lub innych żywych materiałów. Państwa powinny ułatwiać przygotowanie i wdrażanie stosownych krajowych kodeksów praktyki i procedur dla tego celu.

9.3.4 Państwa powinny promować stosowanie właściwych procedur przy doborze stada rozrodczego i produkcji ikry, larw i narybku.

9.3.5 Państwa powinny, tam gdzie jest to właściwe, promować badania i, kiedy jest to możliwe do wykonania, rozwój technik hodowlanych w odniesieniu do zagrożonych gatunków, ażeby chronić, przywracać dobrą kondycję i powiększać ich zasoby, biorąc pod uwagę trudne do realizacji potrzeby zachowania różnorodności genetycznej zagrożonych gatunków.

9.4 Odpowiedzialna akwakultura na poziomie produkcji

9.4.1 Państwa powinny promować odpowiedzialne praktyki w akwakulturze w interesie społeczności wiejskich, organizacji producentów i hodowców ryb.

9.4.2 Państwa powinny promować aktywny udział hodowców ryb i ich społeczności w rozwijaniu odpowiedzialnych praktyk zarządzania akwakulturą.

9.4.3 Państwa powinny promować wysiłki, które prowadzą do ulepszenia doboru i stosowania właściwego pokarmu, dodatków do niego i środków użyźniających, łącznie z nawozami.

9.4.4 Państwa powinny promować praktyki efektywnego zarządzania farmami i zdrowiem ryb, wyróżniając środki higieniczne i szczepionki. Bezpieczne, skuteczne i minimalne stosowanie środków terapeutycznych, hormonów i lekarstw, antybiotyków i innych chemikaliów zwalczających choroby powinno być zapewnione.

9.4.5 Państwa powinny regulować stosowanie w akwakulturze środków chemicznych, które są ryzykowne dla ludzkiego zdrowia i środowiska.

9.4.7 Państwa powinny zapewnić bezpieczeństwo dla zdrowia produktów żywnościowych pochodzących z akwakultury i promować wysiłki, które prowadzić będą do utrzymania jakości produktów i podniesienia ich wartości poprzez szczególnie staranne traktowanie przed i w czasie odłowu, w przetwórstwie wstępnym oraz podczas składowania produktów i ich transportu.

ARTYKUŁ 10 - INTEGRACJA RYBOŁÓWSTWA Z ZARZĄDZANIEM STREFĄ BRZEGOWĄ

10.1 Ramy instytucjonalne

10.1.1 Państwa powinny zadbać o przyjęcie właściwej polityki, ram prawnych i instytucjonalnych w celu osiągnięcia trwale zrównoważonego i zintegrowanego wykorzystywania zasobów, biorąc pod uwagę wrażliwość ekosystemów strefy brzegowej i ograniczoność ich zasobów naturalnych, a także potrzeby nadbrzeżnych społeczności.

10.1.2 Mając na względzie różnorodne wykorzystywanie strefy brzegowej, państwa powinny zadbać o to, by przedstawiciele rybołówstwa i społeczności rybackich byli konsultowani w procesach decyzyjnych oraz byli włączani do innych działań odnoszących się do planowania w zakresie zarządzania strefą brzegową i jej rozwoju.

10.1.3 Państwa powinny rozwijać, w sposób właściwy, ramy instytucjonalne i prawne w celu określenia możliwych sposobów wykorzystywania zasobów strefy brzegowej i kierować dostępem do nich biorąc pod uwagę prawa nadbrzeżnych społeczności rybackich i ich zwyczajowe praktyki pozostające w zgodzie z trwale zrównoważonym rozwojem.

10.1.4 Państwa powinny ułatwiać zastosowanie w rybołówstwie praktyk, które zapobiegają konfliktom wśród użytkowników zasobów rybnych i między nimi a innymi użytkownikami strefy brzegowej.

10.1.5 Państwa powinny promować ustanowienie procedur i mechanizmów na właściwym poziomie administracyjnym dla likwidowania konfliktów, które występują w sektorze rybołówstwa oraz między użytkownikami zasobów rybnych i innymi użytkownikami strefy brzegowej.

10.2 Podejmowane środki

10.2.1 Państwa powinny promować społeczne uświadomienie potrzeby ochrony i zarządzania zasobami strefy brzegowej i udziału w procesie zarządzania ze strony tych, których ono dotyczy.

10.2.2 W celu wspomagania podejmowania decyzji o przydziale i wykorzystywaniu zasobów strefy brzegowej, państwa powinny promować ocenę ich wartości biorąc pod uwagę czynniki ekonomiczne, socjalne i kulturowe.

10.2.3 Przy ustalaniu polityki wobec strefy brzegowej, państwa powinny szczególnie brać pod uwagę ryzyko i aspekty niepewności z tym związane.

10.2.4 Państwa, w zgodzie z ich możliwościami, powinny ustanawiać lub promować ustanawianie systemów monitorowania środowiska strefy brzegowej, jako część procesu zarządzania tą strefą, stosując parametry fizyczne, chemiczne, biologiczne i socjalne.

10.2.5 Państwa powinny promować wielodyscyplinarne badania dla wspierania zarządzania strefą brzegową, szczególnie w jego aspektach środowiskowych, biologicznych, ekonomicznych, socjalnych, prawnych i instytucjonalnych.

10.3 Współpraca regionalna

10.3.1 Państwa posiadające sąsiadujące ze sobą strefy brzegowe powinny współpracować dla ułatwienia trwale zrównoważonego użytkowania zasobów tych stref i ochrony ich środowiska.

10.3.2 Jeśli podejmowana działalność w strefie brzegowej jednego państwa może mieć negatywny wpływ na środowisko poza jego granicami, państwa powinny:

- a) dostarczyć we właściwym czasie informacji na ten temat i, jeśli to możliwe, ostrzec z wyprzedzeniem potencjalnie zagrożone państwa; i
- b) konsultować się z tymi państwami możliwie wcześnie.

10.3.3 Państwa powinny ze sobą współpracować na poziomie subregionalnym i regionalnym w celu ulepszania zarządzania strefą brzegową.

10.4 Wdrażanie

10.4.1 Państwa powinny ustanowić mechanizmy współpracy i koordynacji pomiędzy władzami krajowymi zajmującymi się planowaniem, rozwojem, ochroną i zarządzaniem strefami brzegowymi.

10.4.2 Państwa powinny zadbać o to, by władza lub władze reprezentujące sektor rybołówstwa w procesie zarządzania strefą brzegową miały właściwe możliwości techniczne i środki finansowe.

ARTYKUŁ 11 - ZAGOSPODAROWANIE POŁOWU I HANDEL

11.1 Odpowiedzialne wykorzystywanie ryby

11.1.1 Państwa powinny zastosować właściwe środki dla zapewnienia prawa konsumentów do bezpiecznych, zdrowych i nie fałszowanych ryb i produktów połowu.

11.1.2 Państwa powinny ustanowić i utrzymywać skuteczne systemy krajowe dla zapewnienia bezpieczeństwa i jakości w celu ochrony zdrowia konsumenta oraz zapobiegania oszustwom handlowym.

11.1.3 Państwa powinny określić minimalne standardy dla zapewnienia bezpieczeństwa i jakości oraz spowodować, by te standardy zostały wprowadzone w całym przemyśle. Powinny promować wdrożenie standardów jakości uzgodnionych w ramach Komisji ds. Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i innych organizacji lub przedsięwzięć związanych ze sprawą.

11.1.4 Państwa powinny współpracować w celu zharmonizowania, lub wzajemnego uznania, albo obydwu jednocześnie, krajowych środków sanitarnych i programów certyfikacji oraz wykorzystać możliwości powołania wzajemnie uznanych agencji ds. kontroli i certyfikacji.

11.1.5 Państwa powinny uznać, formułując krajową politykę wobec trwale zrównoważonego rozwoju i użytkowania poławianych zasobów, znaczącą rolę ekonomiczną i społeczną tej części rybołówstwa, która zajmuje się zagospodarowaniem połowu.

11.1.6 Państwa i odpowiednie organizacje powinny sponsorować badania w odniesieniu do technologii rybnej i zabezpieczenia jakości oraz wspierać projekty ulepszeń w traktowaniu ryby po jej odłowieniu, biorąc pod uwagę oddziaływanie tych projektów pod względem ekonomicznym, socjalnym, środowiskowym i żywieniowym.

11.1.7 Państwa, uwzględniając istnienie różnych metod produkcji, powinny, poprzez współpracę i ułatwienia dla rozwoju oraz transfer właściwych technologii, zagwarantować ażeby metody stosowane w przetwórstwie, transporcie i składowaniu były nieszkodliwe dla środowiska.

11.1.8 Państwa powinny zachęcać wszystkich zaangażowanych w przetwórstwo rybne, dystrybucję i marketing do:

- a) redukcji strat i odpadów w procesie zagospodarowywania połowu;
- b) ulepszania wykorzystywania przyłowu w stopniu jaki odpowiadałby zasadom zarządzania w odpowiedzialnym rybołówstwie;
- c) wykorzystywania zasobów, zwłaszcza wody i energii, a w szczególności drewna, w sposób nieszkodliwy dla środowiska.

11.1.9 Państwa powinny zachęcać do wykorzystywania ryb do konsumpcji przez ludzi i

promować konsumpcję ryb kiedykolwiek jest to wskazane.

11.1.10 Państwa powinny współpracować w celu ułatwiania krajom rozwijającym się produkcji wyrobów o wartości dodanej.

11.1.11 Państwa powinny zagwarantować ażeby międzynarodowy i wewnętrzny handel rybą i produktami połowu odbywał się w zgodzie ze zdrowymi praktykami ochrony i zarządzania, przez ulepszanie identyfikacji pochodzenia ryby i produktów połowu znajdujących się w obrocie.

11.1.12 Państwa powinny zagwarantować ażeby skutki dla środowiska wynikające z działalności związanej z zagospodarowaniem połowu były uwzględniane w trakcie opracowywania przepisów prawa, uregulowań i polityki bez szkody dla rynku.

11.2 Odpowiedzialny handel międzynarodowy

11.2.1 Postanowienia tego Kodeksu powinny być interpretowane i stosowane w zgodzie z zasadami, przepisami i zobowiązaniami ustanowionymi w Porozumieniu o Światowej Organizacji Handlu (WTO).

11.2.2 Międzynarodowy handel rybą i produktami połowu nie powinien szkodzić trwale zrównoważonemu rozwojowi rybołówstwa i odpowiedzialnemu użytkowaniu żywych zasobów wód.

11.2.3 Państwa powinny zagwarantować ażeby środki zastosowane wobec międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu były przejrzyste, oparte, kiedy ma to zastosowanie, na dowodach naukowych, oraz były w zgodzie z przepisami uzgodnionymi na forum międzynarodowym.

11.2.4 Środki prawne handlu rybą zastosowane przez państwa dla ochrony życia lub zdrowia ludzkiego bądź zwierzęcego, interesów konsumentów lub środowiska, nie powinny być dyskryminujące i powinny być w zgodzie z regułami handlu uzgodnionymi na forum międzynarodowym, w szczególności z zasadami, przepisami i zobowiązaniami ustanowionymi przez WTO w ramach Porozumienia nt. zastosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz Porozumienia nt. barier technicznych w handlu.

11.2.5 Państwa powinny w dalszym ciągu liberalizować handel rybą i produktami połowu oraz eliminować bariery i deformacje rynku, takie jak cła, kwoty i bariery nietytaryfowe, w zgodzie z zasadami, przepisami i zobowiązaniami Porozumienia WTO.

11.2.6 Państwa nie powinny bezpośrednio lub pośrednio stwarzać niepotrzebnych, ukrytych barier dla handlu, które ograniczają konsumentowi wolność wyboru dostawcy lub zabraniają dostępu do rynku.

11.2.7 Państwa nie powinny warunkować dostępu do rynków dostępem do zasobów. Zasada ta nie wyklucza możliwości zawierania porozumień połowowych między państwami, które włączają postanowienia odnoszące się do dostępu do zasobów, handlu i dostępu do rynków, transferu technologii, badań naukowych, szkolenia i innych istotnych elementów.

11.2.8 Państwa nie powinny łączyć dostępu do rynków z kupnem określonej technologii lub sprzedażą innych produktów.

11.2.9 Państwa powinny współpracować w dostosowywaniu się do odpowiednich porozumień międzynarodowych regulujących handel w zakresie gatunków zagrożonych.

11.2.10 Państwa powinny doprowadzać do porozumień międzynarodowych w kwestii handlu żywymi okazami w przypadku istnienia ryzyka wyrządzenia szkody środowisku w państwach importujących lub eksportujących.

11.2.11 Państwa powinny współpracować przy promowaniu zdecydowanego wspierania i efektywnego wdrażania odpowiednich standardów międzynarodowych w handlu rybą i produktami połowu oraz ochronie żywych zasobów wód.

11.2.12 Państwa nie powinny podejmować środków ochrony żywych zasobów wód w celu uzyskania korzyści z handlu i inwestowania.

11.2.13 Państwa powinny współpracować przy opracowywaniu, mających zastosowanie międzynarodowe, przepisów i standardów dla handlu rybą i produktami połowu w zgodzie z zasadami, przepisami i zobowiązaniami ustanowionymi w Porozumieniu WTO.

11.2.14 Państwa powinny współpracować między sobą i aktywnie uczestniczyć w forach regionalnych i wielostronnych, takich jak WTO, w celu zapewnienia równoprawnego, nie dyskryminującego handlu rybą i produktami połowu, jak również szerokiego wsparcia dla uzgodnionych wielostronnie środków ochrony zasobów rybołówstwa.

11.2.15 Państwa, agencje pomocy, banki wielostronnego rozwoju i inne odpowiednie organizacje międzynarodowe powinny zagwarantować ażeby ich polityka i stosowane praktyki odnoszące się do promocji międzynarodowego handlu rybą i produkcji eksportowej nie powodowały degradacji środowiska lub nie miały negatywnego wpływu w zakresie praw i potrzeb żywnościowych ludzi, dla których ryba ma szczególne znaczenie dla zdrowia i do-

bręgo samopoczucia oraz dla których inne porównywalne źródła pożywienia nie są łatwo dostępne lub są nieosiągalne.

11.3 Prawo i uregulowania w odniesieniu do handlu rybą

11.3.1 Prawo, uregulowania i procedury administracyjne, mające zastosowanie do międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu, powinny być przejrzyste, możliwie proste, zrozumiałe i, kiedy jest to właściwe, opierać się na uzasadnieniu naukowym.

11.3.2 Państwa, w zgodzie z prawem międzynarodowym, powinny ułatwiać właściwą konsultację i udział przemysłu, grup związanych z ochroną środowiska i prawami konsumenta w opracowywaniu i wdrażaniu praw i uregulowań związanych z handlem rybą i produktami połowu.

11.3.3 Państwa powinny upraszczać ich prawo, uregulowania i procedury administracyjne mające zastosowanie do handlu rybą i produktami połowu, bez szkody dla ich skuteczności.

11.3.4 Kiedy państwo wprowadza do swoich wymogów prawnych zmiany, mające wpływ na handel rybą i produktami połowu z innymi państwami, to powinno o tym dostatecznie poinformować i dać wystarczająco dużo czasu, ażeby pozwolić tym państwom i producentom na wprowadzenie, tam gdzie jest to właściwe, koniecznych zmian w ich procesach i procedurach. W związku z tym, pożądana byłaby konsultacja z państwami, których to dotyczy, na temat limitu czasu potrzebnego do wprowadzenia zmian. Należną uwagę powinno się zwrócić na prośby ze strony rozwijających się krajów o czasowe zwolnienie ze zobowiązań.

11.3.5 Państwa powinny okresowo dokonywać przeglądu prawa i uregulowań, mających zastosowanie do międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu, w celu stwierdzenia czy warunki będące przyczyną ich wprowadzenia w dalszym ciągu istnieją.

11.3.6 Państwa powinny harmonizować, tak daleko jak to możliwe, standardy mające zastosowanie do międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu zgodnie z odpowiednimi postanowieniami uznanymi na forum międzynarodowym.

11.3.7 Państwa powinny zbierać, rozpowszechniać i okresowo wymieniać ściśle i stosowne informacje statystyczne na temat międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu, za pośrednictwem odpowiednich instytucji krajowych i organizacji międzynarodowych.

11.3.8 Państwa powinny bezzwłocznie zawiadamiać zainteresowane państwa, WTO i inne

właściwe organizacje międzynarodowe o przygotowywaniu i zmianach prawa, uregulowań i procedur administracyjnych mających zastosowanie do międzynarodowego handlu rybą i produktami połowu.

ARTYKUŁ 12 - BADANIA W RYBOŁÓWSTWIE

12.1 Państwa powinny być świadome tego, że odpowiedzialne rybołówstwo wymaga dostępu do solidnej bazy naukowej, ażeby pomóc w podejmowaniu decyzji zarządzającym rybołówstwem i innym zainteresowanym stronom. Dlatego też, państwa powinny zapewnić prowadzenie stosownych badań we wszystkich aspektach rybołówstwa obejmujących m.in. biologię, ekologię, technologię, naukę o środowisku, ekonomię, naukę o społeczeństwie, akwakulturę i naukę o żywieniu. Państwa powinny zapewnić dostęp do technicznego zaplecza badawczego, prowadzenie właściwego szkolenia, odpowiednią obsadę kadrową i organizację - potrzebne do prowadzenia badań - biorąc pod uwagę specjalne potrzeby krajów rozwijających się.

12.2 Państwa powinny stworzyć odpowiednie ramy instytucjonalne dla określenia potrzeb w zakresie badań stosowanych i ich właściwego wykorzystania.

12.3 Państwa powinny zapewnić analizowanie danych wynikających z badań, opublikowanie wyników tych analiz respektując poufność tam gdzie jest to wskazane, rozpowszechnianie ich okresowo i w sposób łatwy do zrozumienia, przez co najlepsze udokumentowanie naukowe stanie się ogólnie dostępne, dając wkład do ochrony, zarządzania i rozwoju rybołówstwa. Przy braku takiej informacji naukowej, odpowiednie badania powinny zostać zainicjowane, tak szybko jak to możliwe.

12.4 Państwa powinny zbierać rzetelne i dokładne dane potrzebne do oceny stanu rybołówstwa i ekosystemów, obejmujące m.in. dane na temat przyłowu, odrzutów i odpadów. Tam gdzie jest to wskazane, dane te powinny być dostarczane, we właściwym czasie i na odpowiednim poziomie agregacji, innym zainteresowanym państwom, subregionalnym, regionalnym i globalnym organizacjom rybackim.

12.5 Państwa powinny być zdolne do monitorowania i oceny stanu zasobów będących pod ich jurysdykcją, łącznie z wpływem zmian zachodzących w ekosystemie na skutek presji połowowej, zanieczyszczeń lub zmian w habitacie. Powinny one stworzyć potencjał badawczy potrzebny do oceny wpływu zmian klimatycznych i środowiskowych na zasoby rybne i ekosystemy wodne.

12.6 Państwa powinny wspierać i wzmacniać krajowy potencjał badawczy, aby mógł on osiągnąć uznane standardy naukowe.

12.7 Państwa, i kiedy jest to właściwe - we współpracy z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, powinny wspierać badania dla zapewnienia optymalnego użytkowania zasobów rybnych i stymulować podejmowanie badań potrzebnych dla wsparcia krajowej polityki odnośnie wykorzystywania ryb jako pożywienia.

12.8 Państwa powinny prowadzić badania żywności i środowiska wodnego z którego ona pochodzi, monitorować to środowisko i dostawy żywności z niego się wywodzącej oraz upewnić się, że nie mają one negatywnego wpływu na zdrowie konsumentów. Wyniki tych badań powinny być ogólnie dostępne.

12.9 Państwa powinny zapewnić odpowiednie przebadanie ekonomicznych, socjalnych, marketingowych i organizacyjnych aspektów rybołówstwa, oraz wykorzystanie otrzymanych danych w monitoringu, analizie i formułowaniu polityki.

12.10 Państwa powinny wykonywać prace studialne na temat selektywności narzędzi połowowych i wpływu narzędzi połowowych, w aspekcie środowiskowym, na gatunki będące celem połowu oraz zachowania się tych gatunków, i gatunków nie będących celem połowu, wobec stosowanych narzędzi połowowych. Studia te powinny wspomagać decyzje, podejmowane w ramach zarządzania, mające na celu zminimalizowanie niewykorzystanego połowu oraz zachowanie różnorodności biologicznej ekosystemów i miejsc bytowania organizmów wodnych.

12.11 Państwa powinny zapewnić dokonanie naukowej oceny wpływu na połowy i ekosystemy nowych narzędzi połowowych, tam gdzie będą stosowane. Skutki wprowadzenia tych narzędzi powinny być monitorowane.

12.12 Państwa powinny śledzić i dokumentować wiedzę o tradycyjnym rybołówstwie, stosowanych w nim technologiach, szczególnie w rybołówstwie małej skali, ażeby ocenić jej przydatność dla ochrony, zarządzania i rozwoju trwale zrównoważonego rybołówstwa.

12.13 Państwa powinny promować wykorzystywanie wyników badań jako bazy dla określenia celów zarządzania, punktów odniesienia i kryteriów oceny osiągnięć, jak również dla zapewnienia odpowiednich powiązań między badaniami stosowanymi a zarządzaniem rybołówstwem.

12.14 Państwa prowadzące działalność naukowo-badawczą na wodach będących pod jurysdykcją innego państwa powinny zapewnić podporządkowanie się przez ich statki prawu i przepisom tego państwa oraz prawu międzynarodowemu.

12.15 Państwa powinny promować wprowadzenie jednolitych wytycznych kierowania badaniami w rybołówstwie na wodach otwartych.

12.16 Państwa powinny, tam gdzie jest to właściwe, wspierać ustanawianie mechanizmów, łącznie z wprowadzeniem jednolitych wytycznych, ułatwiających badania na poziomie subregionalnym i regionalnym oraz powinny zachęcać do wykorzystywania wyników tych badań w innych regionach.

12.17 Państwa, bezpośrednio lub z poparciem odpowiednich organizacji międzynarodowych, powinny rozwijać programy współpracy technicznej i badawczej, w celu lepszego zrozumienia biologii, środowiska i stanu zasobów występujących w wodach wokół granic lub poza nie wykraczających.

12.18 Państwa i odpowiednie organizacje międzynarodowe powinny promować i rozszerzać potencjał badawczy krajów rozwijających się, m.in. w zakresie zbierania danych i analizy, informacji, nauki i technologii, zasobów ludzkich, rozwoju i budowy zaplecza badawczego, w celu ich efektywnego udziału w ochronie, zarządzaniu i trwale zrównoważonym użytkowaniu żywych zasobów wód.

12.19 Kompetentne organizacje międzynarodowe powinny, tam gdzie jest to właściwe, udzielać wsparcia technicznego i finansowego państwom na ich życzenie i kiedy są one zaangażowane w prace badawcze nastawione na ocenę zasobów, które wcześniej nie były odławiane lub były wykorzystywane w małym stopniu.

12.20 Odpowiednie międzynarodowe organizacje techniczne i finansowe powinny, na życzenie, wspierać państwa w ich wysiłkach badawczych, poświęcając specjalną uwagę krajom rozwijającym się, szczególnie tym najmniej rozwiniętym i położonym na małych wyspach.

Załącznik 1

OKOLICZNOŚCI ZWIĄZANE Z OPRACOWANIEM KODEKSU

1. Załącznik ten opisuje proces przygotowania i negocjacji Kodeksu, który doprowadził do przedłożenia go do przyjęcia przez 28 Sesję Konferencji FAO. Wydawało się celowe załączenie tej sekcji jako odniesienia do źródła pochodzenia i przebiegu prac nad Kodeksem, by w ten sposób odzwierciedlić zainteresowanie i ducha kompromisu wszystkich zaangażowanych w jego opracowanie stron. Można mieć nadzieję, że wpłynie to na pełniejszy udział w jego wdrażaniu.

2. Na różnych forach międzynarodowych już od dawna wyrażano zaniepokojenie wyraźnymi oznakami przełowienia mających znaczenie zasobów ryb, szkodami czynionymi w ekosystemach, stratami ekonomicznymi oraz innymi sprawami oddziałującymi na handel rybą - wszystkie one zagrażają trwałemu zrównoważeniu funkcjonowania rybołówstwa i jego udziałowi w dostarczaniu żywności. W wyniku dyskusji nad stanem obecnym i perspektywami światowego rybołówstwa na 19 Sesji Komitetu Rybołówstwa FAO (COFI), odbytej w marcu 1991 roku, zalecono by FAO rozwinęła koncepcję odpowiedzialnego rybołówstwa i opracowała Kodeks Postępowania w jego obecnej postaci.

3. Następnie, Rząd Meksyku, przy współpracy z FAO, zorganizował w maju 1992 roku, w Cancún, Konferencję Międzynarodową nt. odpowiedzialnych połowów. Deklaracja z Cancún, zaaprobowana na tej Konferencji, rozwinęła koncepcję odpowiedzialnego rybołówstwa stwierdzając, że „ta koncepcja obejmuje zapewnienie trwale zrównoważonego, w harmonii ze środowiskiem, użytkowania zasobów przydatnych dla rybołówstwa; używanie praktyk połowowych i akwakultury nieszkodliwych dla ekosystemów, zasobów lub ich jakości; wprowadzanie do produktów wartości dodanej w drodze zastosowania procesów przetwórczych spełniających wymagane standardy sanitarne; stosowanie praktyk handlowych umożliwiających konsumentom dostęp do produktów dobrej jakości”.

4. Deklaracja z Cancún została przedstawiona w czerwcu 1992 roku na szczycie UNCED w Rio, który poparł przygotowanie Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa. Następnie Konsultacja Techniczna FAO nt. połowów w wodach otwartych, która miała miejsce we wrześniu 1992 roku, zaleciła wprowadzenie do opracowywanego Kodeksu spraw odnoszących się do rybołówstwa na wodach otwartych.

5. Na 102 Sesji Rady FAO, odbytej w listopadzie 1992 roku, przedyskutowano opracowanie Kodeksu, zalecając danie pierwszeństwa sprawom wód otwartych i wyrażono życzenie by propozycja Kodeksu była przedstawiona na sesji Komitetu Rybołówstwa w 1993 roku.

6. Na 20 Sesji COFI, odbytej w marcu 1993 roku, przejrano ogólne założenia Kodeksu, łącznie z opracowaniem wskazówek i zaaprobowano ramy czasowe dla późniejszego opracowania Kodeksu. Wyrażono życzenie by FAO przygotowała, w trybie przyspieszonym, jako część składową Kodeksu, propozycje zapobiegania przeflagowywaniu statków rybackich, które mogłyby wpływać na środki ochrony i zarządzania na wodach otwartych.

7. Dalsze prace nad przygotowaniem Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa prowadzone były przy konsultacji i współpracy odpowiednich Agencji Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych, w tym pozarządowych

8. W następstwie instrukcji otrzymanych od organów zarządzających FAO, projekt Kodeksu został sformułowany w taki sposób, aby był w zgodzie z Konwencją Prawa Morza Narodów Zjednoczonych z 1982 roku, biorąc pod uwagę Deklarację z Cancún z 1992 roku, Deklarację z Rio z 1992 roku i postanowienia 21 Agendy UNCED, wnioski i zalecenia Konsultacji Technicznej FAO z 1992 roku nt. połowów w wodach otwartych, Strategię zapobiegawczą w 1984 roku przez Światową Konferencję FAO nt. zarządzania rybołówstwem i jego rozwoju, oraz inne odpowiednie instrumenty, łącznie z wypracowanymi na będącej wówczas w toku Konferencji Narodów Zjednoczonych nt. zasobów ryb okologicznych i daleko migrujących, która w sierpniu 1995 roku przyjęła Porozumienie o wprowadzeniu postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 10 grudnia 1982 roku odnoszących się do zasobów ryb okologicznych i daleko migrujących.

9. Konferencja FAO na swojej 27 Sesji w listopadzie 1993 roku, przyjęła Porozumienie o promowaniu podporządkowania statków rybackich na wodach otwartych międzynarodowym środkiem ochrony i zarządzania i zaleciła by Zasady Ogólne Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa zostały przygotowane w trybie „szybkiej ścieżki” w celu ukierunkowania sformułowania artykułów tematycznych. Zgodnie z tym projekt tekstu Zasad Ogólnych został przejrany przez nieformalną Grupę Roboczą ekspertów z nominacji rządowej, która spotkała się w Rzymie w lutym 1994 roku. Poprawiony projekt został szeroko rozprawiony wśród członków FAO i członków stowarzyszonych FAO, jak również wśród organizacji międzyrządowych i pozarządowych. Komentarze otrzymane nt. drugiej wersji Zasad Ogólnych zostały uwzględnione w projekcie Kodeksu razem z propozycjami dla tekstu alternatywnego. Dokument ten był również przedmiotem nieformalnej konsultacji z organizacjami pozarządowymi przy okazji 4 Sesji Konferencji Narodów Zjednoczonych nt. zasobów ryb okologicznych i daleko migrujących, odbytej w sierpniu 1994 roku w Nowym Jorku.

10. W celu ułatwienia rozważenia pełnego tekstu projektu Kodeksu, Dyrektor Generalny zaproponował Radzie i jej 106 Sesji w czerwcu 1994 roku, aby została zorganizowana Konsultacja Techniczna nt. Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa, otwarta dla wszystkich członków FAO, zainteresowanych nie-członków, organizacji międzyrządowych i pozarządowych, dając tym samym sposobność dla najszerszego włączenia, na wczesnym etapie jego opracowania, wszystkich związanych ze sprawą stron.

11. Ta Konsultacja Techniczna miała miejsce w Rzymie od 26 września do 5 października 1994 roku, podczas której został przedstawiony projekt całego Kodeksu oraz projekt wstępny założeń technicznych dla wsparcia większości artykułów tematycznych Kodeksu. W następstwie dokładnego przeglądu wszystkich artykułów pełnego projektu Kodeksu, na podstawie komentarzy sporządzonych podczas dyskusji plenarnych i specyficznych propozycji zmian przedłożonych na piśmie w czasie Konsultacji, został przygotowany alternatywny projekt Sekretariatu.

12. Konsultacja była zdolna dokonać szczegółowego przeglądu alternatywnego projektu trzech z sześciu artykułów tematycznych, t.j. Artykułu 9 „Integracja rybołówstwa z zarządzaniem strefą brzegową”, Artykułu 6 „Zarządzanie rybołówstwem”, Artykułu 7 „Operacje połowowe”, z wyjątkiem tych zasad, które prawdopodobnie mogły ulec zmianie na skutek wyników odbywającej się Konferencji Narodów Zjednoczonych nt. zasobów ryb okołogranicznych i daleko migrujących. Krótki Raport Administracyjny został przygotowany i przedstawiony Radzie FAO i COFI.

13. Konsultacja Techniczna zaproponowała Radzie na jej 107 Sesji, w dniach 15 do 24 listopada 1994 roku, aby końcowe sformułowanie tych zasad, które dotyczą głównie spraw odnoszących się do wód otwartych zostało zawieszono do czasu kiedy będą znane wyniki Konferencji Narodów Zjednoczonych. Rada generalnie zaaprobowała zaproponowaną procedurę zaznaczając, że w wyniku dyskusji na następnej sesji COFI, końcowy projekt Kodeksu byłby przedłożony Radzie FAO w czerwcu 1995 roku, która wówczas zdecydowałaby o konieczności zwołania Komitetu Technicznego, równoległe do Sesji Rady, w celu dalszego przygotowania szczegółowych postanowień Kodeksu, jeśli byłaby taka potrzeba.

14. Opierając się na poważnych komentarzach i szczegółowych sugestiach będących wynikiem Konsultacji Technicznej, Sekretariat przygotował poprawiony projekt Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa, który został przedłożony 21 Sesji Komitetu Rybołówstwa, odbytej w dniach 10 do 15 marca 1995 roku.

15. Komitet Rybołówstwa został również poinformowany o tym, że Konferencja Narodów Zjednoczonych przewiduje zakończenie swojej pracy w sierpniu 1995 roku. Zaproponowano, aby zasady pozostawione w zawieszeniu w projektowanym tekście Kodeksu mogły być wówczas ostatecznie dostosowane do języka uzgodnionego na Konferencji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z mechanizmem do zadecydowania przez Komitet i Radę, przed przedłożeniem pełnego Kodeksu do przyjęcia przez 28 Sesję Konferencji FAO w październiku 1995 roku.

16. Komitet został poinformowany o różnych krokach podjętych przez Sekretariat w czasie przygotowywania projektu Kodeksu. Komitet powołał Grupę Roboczą w celu dokonania przeglądu projektowanego tekstu Kodeksu. Grupa Robocza, która spotkała się w dniach 10 do 14 marca 1995 roku, podjęła szczegółową rewizję projektu Kodeksu jako kontynuację pracy wykonanej przez Konsultację Techniczną. Ukończyła i zaaprobowała tekst Artykułów 8 do 11. Wobec ograniczeń czasowych, Grupa Robocza dostarczyła Sekretariatowi wykłady przededagowania Artykułów 1 do 5. Zaleciła również, aby elementy dotyczące badań i współpracy oraz akwakultury zostały włączone do Artykułu 5, Zasady Ogólne, aby odzwier-

ciędląc sprawy poruszone w artykułach tematycznych Kodeksu.

17. Komitet poparł zaaprobowaną przez 107 Sesję Rady propozycję dotyczącą mechanizmów sfinalizowania Kodeksu. Końcowe sformułowanie tych zasad, które głównie dotyczą spraw odnoszących się do zasobów ryb okołogranicznych i daleko migrujących, a które stanowią jedynie małą część Kodeksu, powinny zostać ponownie zbadane w świetle wyników Konferencji Narodów Zjednoczonych. Grupa także zaleciła by, zaraz po osiągnięciu porozumienia w kwestii zasadniczej, doprowadzić do zharmonizowania prawnych, technicznych i idiomatycznych aspektów Kodeksu, w celu ułatwienia jego ostatecznego przyjęcia.

18. Raport Grupy Roboczej został zaprezentowany na Spotkaniu Ministerialnym nt. rybołówstwa, odbytym w dniach 14 i 15 marca 1995 roku, w powiązaniu z Sesją COFI. Konsensus Rzymski nt. światowego rybołówstwa wywodzący się z tego spotkania nalegał by „Rządy i organizacje międzynarodowe podjęły natychmiastową akcję dla ukończenia Międzynarodowego Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa z zamiarem przedłożenia tekstu końcowego na Konferencji FAO w październiku 1995 roku”.

19. Poprawiona wersja Kodeksu została przedstawiona 108 Sesji Rady. Rada powołała Komitet Techniczny, który odbył swoją Pierwszą Sesję w dniach 5 do 9 czerwca 1995 roku, z udziałem szerokiej reprezentacji regionalnej członków i obserwatorów. Brała w niej udział także pewna ilość organizacji międzyrządowych i pozarządowych.

20. Rada została poinformowana przez Komitet Techniczny o podjęciu dokładnego przeglądu Artykułów 1 do 5 łącznie z Wprowadzeniem. Komitet przebadał także, dokonał poprawek i przyjął Artykuły 8 do 11. Rada została również poinformowana, że Komitet rozpoczął przegląd Artykułu 6.

21. Rada przyjęła pracę wykonaną przez Komitet Techniczny i zaaprobowwała jego zalecenie dla Drugiej Sesji, przewidzianej do odbycia w dniach 25 do 29 września 1995 roku, aby ukończyć przeglądanie Kodeksu jak tylko Sekretariat zharmonizuje tekst lingwistycznie i prawnie, biorąc pod uwagę wyniki Konferencji Narodów Zjednoczonych nt. zasobów ryb okołogranicznych i daleko migrujących.

22. Przejrzana wersja Kodeksu, tak jak została przyjęta przez Komitet Techniczny na jego Pierwszej Sesji (5-9 czerwca 1995 roku) i zaaprobowana przez 108 Sesję Rady, została wydana zarówno jako dokument Konferencji (C 95/20) jak i dokument roboczy dla Drugiej Sesji Komitetu Technicznego. Elementy powodujące zawieszenie porozumienia zostały jasno zdefiniowane.

23. W celu ułatwienia ukończenia całego Kodeksu Sekretariat przygotował dokument „Propozycje Sekretariatu dla Artykułu 6, Zarządzanie rybołówstwem, oraz Artykułu 7, Operacje Połowowe, Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa”, biorąc pod uwagę Porozumienie odnośnie ochrony i zarządzania zasobami ryb okolo granicznych i daleko migrujących, osiągnięte przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sierpniu 1995 roku. Sekretariat ukończył także propozycje dla zharmonizowania tekstu w aspektach prawnych i lingwistycznych oraz uczynił dostępnym dla Komitetu w trzech językach dla potrzeb sesji (angielski, francuski i hiszpański).

24. Druga Sesja Komitetu Technicznego Rady odbyła się w dniach 25 do 29 września 1995 roku, przy udziale szerokiej reprezentacji regionów i zainteresowanych organizacji. Komitet, pracując całkowicie w duchu współpracy, zakończył sukcesem swój mandat, finalizując i aprobuując wszystkie artykuły i Kodeks jako całość. Komitet Techniczny uzgodnił, że negocjacje dotyczące tekstu Kodeksu zostały zakończone. Grupa nieformalna dla zharmonizowania językowego odbyła dodatkową sesję i, razem z Sekretariatem, ukończyła harmonizację opierając się na tekście przyjętym na sesji końcowej. Komitet Techniczny polecił Sekretariatowi aby przedłożył już końcową wersję jako zrewidowany dokument Konferencji na 109 Sesję Rady i na 28 Sesję Konferencji w celu jego przyjęcia. Rada zaaprobowała Kodeks w takiej postaci w jakiej został ukończony przez Komitet Techniczny. Sekretariat został poproszony o przygotowanie dla potrzeb Konferencji projektu Rezolucji, łącznie z wezwaniem krajów do ratyfikacji, jako pilnej sprawy, Porozumienia o Podporządkowaniu przyjętego na ostatniej sesji Konferencji. 28 Sesja Konferencji przyjęła 31 października 1995 roku, przez konsensus, Kodeks Odpowiedzialnego Rybołówstwa i odnośną Rezolucję przedstawioną w załączniku 2.

Załącznik 2

REZOLUCJA

KONFERENCJA

Uznając żywotną rolę rybołówstwa w zabezpieczeniu żywności dla świata, w rozwoju ekonomicznym i społecznym, jak również potrzebę zapewnienia trwałej stabilności żywych zasobów wód i ich środowiska z myślą o obecnych i przyszłych pokoleniach,

Przypominając, że Komitet Rybołówstwa zalecił 19 marca 1991 roku rozwinięcie koncepcji odpowiedzialnych połowów i możliwe sformułowanie instrumentu dotyczącego tej sprawy,

Biorąc pod uwagę to, że Deklaracja z Cancún, przyjęta na Międzynarodowej Konferencji nt. Odpowiedzialnego Rybołówstwa w maju 1992 r., zorganizowanej przez Rząd Meksyku we współpracy z FAO, wezwała do przygotowania Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa,

Mając na uwadze to, że wraz z wejściem w życie Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 1982 roku i zawarciem Porozumienia o wdrożeniu postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza odnoszących się do ochrony i zarządzania zasobami ryb okołogranicznych i daleko migrujących, jak to wcześniej zostało podniesione w Deklaracji z Rio z 1992 roku i w postanowieniach 21 Agendy UNCED, istnieje rosnąca potrzeba współpracy subregionalnej i regionalnej, oraz że szczególna odpowiedzialność została nałożona na FAO zgodnie z jej mandatem,

Przypominając następnie, że Konferencja w 1993 roku przyjęła Porozumienie FAO o promowaniu podporządkowania statków rybackich operujących na wodach otwartych międzynarodowym środkiem prawnym dot. ochrony i zarządzania, oraz że porozumienie to stanowiłoby integralną część Kodeksu,

Odnotowując z satysfakcją, że FAO, zgodnie z decyzjami jej organów zarządzających, zorganizowała szereg spotkań technicznych dla sformułowania Kodeksu, oraz że spotkania te doprowadziły do porozumienia w odniesieniu do tekstu Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa,

Przyjmując do wiadomości, że Konsensus Rzymski nt. rybołówstwa światowego, osiągnięty na spotkaniu szczybla ministerialnego nt. rybołówstwa w dniach 14 - 15 marca 1995 roku, zdopingował rządy i organizacje międzynarodowe do skuteczniejszej reakcji na bieżącą sytuację rybołówstwa, m.in. przez ukończenie Kodeksu Odpowiedzialnego Rybołówstwa i wzięcie pod uwagę Porozumienia popierającego podporządkowanie statków rybackich operujących na wodach otwartych międzynarodowym środkiem prawnym dot. ochrony i zarządzania:

1. Decyduje przyjąć Kodeks Odpowiedzialnego Rybołówstwa;
2. Wzywa państwa, organizacje międzynarodowe, zarówno rządowe jak i pozarządowe, oraz wszystkich zaangażowanych w rybołówstwo, do współpracy w spełnianiu i wdrażaniu celów i zasad zawartych w tym Kodeksie;
3. Nalega na wzięcie pod uwagę przy wdrażaniu postanowień Kodeksu specjalnych wymogów krajów rozwijających się;

4. Prosi FAO o uwzględnienie w Programie Pracy i Budżecie doradztwa krajom rozwijającym się w odniesieniu do wdrażania tego Kodeksu oraz przygotowania interregionalnego programu pomocy zewnętrznej mającej na celu wsparcie wdrożenia Kodeksu;
5. Prosi następnie FAO, aby we współpracy z członkami i zainteresowanymi organizacjami, właściwymi dla sprawy, odpowiednio przygotowała techniczne wytyczne dla wsparcia wdrożenia Kodeksu;
6. Wzywa FAO do monitorowania i raportowania na temat wdrożenia Kodeksu i jego skutków w rybołówstwie, włączając w to działania w ramach innych instrumentów i rezolucji podjętych przez organizacje podporządkowane Narodom Zjednoczonym, oraz w szczególności, rezolucji przyjętych przez Zgromadzenie Ogólne, przydających skuteczności Konferencji nt. zasobów ryb okołogranicznych i daleko migrujących, prowadzącej do porozumienia o wdrożeniu postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych nt. Prawa Morza z 10 grudnia 1982 roku odnoszących się do ochrony i zarządzania zasobami ryb okołogranicznych i daleko migrujących;
7. Nalega na FAO, aby wzmocniła regionalne organy rybołówstwa w celu skuteczniejszego oddziaływania na sprawy dot. ochrony i zarządzania rybołówstwem popierając współpracę subregionalną, regionalną i globalną oraz koordynację w rybołówstwie.